

Xesosi - Apurinã

1

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti

(Mateo 3.1-12, Arókasi 3.1-20, Xoão 1.19-28)

1 Ia Xesosi Kristo iokanapirena erekari. Teoso äkiri itxaua Xesosi.

2 Teoso säkire säpiretakani iökatsopatari ia: *Niokanatariko niokanapirena aniäkari kãkitimoni kimapori oeretini ikapani pite uai apokini apisa.* 3 *Iua auako äparaã makipakaniätaã. Isãpirenauatako: "Höeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itikaãpo erekari hikamako iua napini ikapani," itxa iua.*
Itxa Teoso säkire iökatsopatakori kitxakapirika.

4 Ikara atoko Xoão kapatxisareri äparaã makipakaniätaã aua. Ipatxisatakasaakiri kãkiti, isãpiretari ia pirena:
—Hítakanapariko maerekati hikamakiti. Hípatxisataãkako. Ininiã Teoso makatxakariko maerekati hikamakiti —itxa Xoão kapatxisareri.

5 Ikinimane kãkiti Xotéia auakani Xerosareë sitatxiti auakani pakini sari Xoãomoni isäkire ikenakotinina ikapani. Ninoa säpiretakasaakiri maerekati ikamakitina, ipatxisatana uini Xotão inakoriätaã.

6 Xoão takari imãka kamero piti kamakori. Itakari ipakiomatare pirãtxi mata kamakori. Inikari txitxiri. Mapaã itxima. 7 Iua txari kãkitimoni:
—Nota poiãori. Nota tikini apokako apiatakari. !Apakata nikapotoreëkiniua iua takote ikiti mata nimakatkakini ikapani, kotxi nota poiãoka. Iua apiata. 8 Nota patxisatai äparaaãnokara. Iua patxisataiko Erekari Matamatakotiã. Iuasaaki hite apakapariko Erekari Matamatakoti.

Xesosi Patxisatiko Pirena

(Mateo 3.13-17, Arókasi 3.21-22)

9 Iuasaaki Xesosi apoka Nasaree sitatxiti, Kariréia töpamoni. Iuasaaki Xoão kapatxisareri patxisatari iua uini Xotão inakoriätaã. 10 Xesosi kanikiitakasaaki, iua itikari iaxiti takakini. Iuasaaki Erekari Matamatakoti katxaka kamoä katxakini atoko. Iua nopini apoka. 11 Iuasaakipeka Teoso iaxitikiri txari:
—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama.

Satanasi Atamakaerekatiniiri Xesosi

(Mateo 4.1-11, Arókasi 4.1-13)

12 Iuasaaki Erekari Matamatakoti iokanataro Xesosi äparaã makipakaniätaã. 13 Iuaätaã ikaikota koarëta öti. Iuasaaki Satanasi atamakaerekatari iua. Iuaätaã auari kaxipirini kaneenamarini. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini nikatari Xesosi.

Xesosi Mipotorikiniri Iparika Kariréia Töpa

(Mateo 4.12-22, Arókasi 4.14-15)

14 Xoão kateia äki takikosaaki, Xesosi sari Kariréia töpamoni. Iuaätaã isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auitetxi ininiãua pirena. 15 Itxari:
—Teoso keto apopeka. Iua auitetxi ininiua apokaãpotapeka. Ininiã hitakanapariko himaerekani. Häuikariko Teoso iokanapirena erekari —itxa Xesosi.

16 Xesosi tipokota Kariréia poati tiniã. Iuasaaki atamatana ipi hetxi takakani, Simão Petro, itari Ätree pakini. Iua atamatana itakinirina hetxi. 17 Ininiã Xesosi txana:
—Uatxa masa notakata. !Himaikaikariko ximaki. Ätião hiparika auako. Nisäkire hisãpiretako kãkitimoni —itxa.

18 Ininiã iuasaaki ninoa takanapari hetxi, sa itxana Xesosikata.

19 Apikomoni ninoa säãpota. Itikana Txiako, itari Xoão pakini. Ninoa Sepeteo anaakori. Kanaua miramaneri äki auanätana iuasaaki. Hetxi iotsaänätana. 20 Iuasaaki iua akiritana ninoa. Ininiã ninoa takanapari iri, iri nitiriakori pakini kanaua äki. Eereka isana Xesosikata.

Kiki Maerekati Matamatakoti Auaītotakiti*(Arókasi 4.31-37)*

21 Xesosi imoianariakorikata apoka Kapanaoõ sitatxiti. Ininiã tomatiko õtisaaki Xesosi sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua oerekarauatini ikapani. 22 Iua sãkire kenakotakani tsorikaãta, kotxi kona kaiõkatsoparerini atokoni !itxa. Iua oerekakiti sãkiretxiti pataparari, kotxi !isãpiretari äti koerekareri sãkire apanakini kaiõkatsoparerini atoko. Iuaka sãkirekara isãpireta.

23 Iuasaaki aiko äki Xoteo apotiitiniãtaãua aua kiki maerekati matamatakoti auakiti. Iua akiripoakata:

24 —Xesosi Nasaree sitatxitikiri. Kipa pinireka atemoni? Pite ina ate pixipokini ikapanikani? Erekarinoka kamakarii. Teoso nakiti pitxaua —itxa. Ikara atoko iua akiripoakata, kotxi iua maerekati matamatakoti pikari Xesosi.

25 Ininiã Xesosi itapararitika txari:
—Piotoka. Pitakanapariko ere kiki !to.

26 Iuasaaki maerekati matamatakoti iõkokaītotari. Ikatxakasaaki, akiripoakata.

27 Kãkiti iuaãtaã auakani tsorikaãta. Iuasaaki imisãkiretakakauana:
—Kiripa? Atxiiti oerekakori sãkiretxiti amaneri apopeka? Iua sãkire kaposotiireri. Ipaniãtakiti maerekati matamatakoti kamapeka —itxanãtana.

28 Ininiã ikara pirena iaripireta ikini Kariréia tõpati.

Xesosi Makananitiniro Simão Petro Imakiro*(Mateo 8.14-15; Arókasi 4.38-39)*

29 Ininiã Xesosi, Txiako, Xoão pakini takanapakasaakiri aiko Xoteo apotiitiniãtaãua, isana Simão, Átree pakini aapokomoni. 30 Iuasaaki Simão imakiro apoomata. Osirikanãta. Ininiã ninoa sãpiretari Xesosi oamianare. 31 Ininiã Xesosi sari oamoni. Imaĩkaro ouako. Õkitikaro. Iuasaakipeka oãpoomare !auaika. Ininiã opotorika oparĩkauatini, ninoa kiena okamini ikapani.

Xesosi Makananitinina Amianatakani*(Mateo 8.16-17; Arókasi 4.40-41)*

32 Ininiã mapiãnikata kãkiti minana ikinipoko amianatakani, maerekati matamatakoti auaītotakini pakini iuamoni. 33 Ininiã ikinimane iua sitatxi auakani apotiitaua aapokotxi tore takote. 34 Ininiã Xesosi makananitana itomaneri amianatakani. Kaiõpokori amianari auakini imakananita. Apaka omitikana itomaneri maerekani matamatakoni. Iuasaaki !auritana ninoa sãkirauatini, kotxi ninoa imarotari Teoso äkiri ininiua Xesosi.

Xesosi Sãpiretiniri Teoso Sãkire*(Arókasi 4.42-44)*

35 !kanõkapanika mapiãpanika Xesosi õkitikaua. Itakanapari aapokotxi. Iuanoka sari kãkiti mauakaniãtaã iri iaxitikiri imisãkiretini ikapani. 36 Eereka Simão imoianariakorikata sari Xesosi initinina ikapani. 37 Ninoa apokasaakiri, itxana:
—Ikinimane nitai —itxarina.

38 Xesosi apakapapiretana:

—Masa ätiãtaã kãkiti aapokomoni. Iuaã nisãpiretariko Teoso sãkire, kotxi ikara atoko itxa nipaĩka kãkitimoni. 39 Xesosi sari ikini Kariréia tõpa. Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isãpiretari Teoso sãkire. Apaka omitikana maerekani matamatakoni kãkiti !toã auakani.

Kiki Maere Matati*(Mateo 8.1-4, Arókasi 5.12-16)*

40 Amianatakari maere matati apoka Xesosimoni. Ikapotoreëkua iua apisatoõ. Iua iteene amanaãri:

—Nimarotari, pinirekiniãri piposotari erekape pitxikitakinino —itxa.

41 Ininiã iuasaaki Xesosi iteene turetari iua. Itakari iuako iua nopini. Itxari:

—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai uatxa.

42 Iuasaakipeka amianari !auaika. Erekapekari iua.

43 Xesosi iokanatarari iua. Iuasaaki isäpiretarari iua:

44 —Kona pisäpiretapiri apanakini pitemoni nikamakiti. Uatxa merepanika pisa sasetotxiakorimoni. Poerekari piito ninoamoni. Eereka pikamariko Moisesini paniätakiti. Ikara atoko oerekari käkiti atäo erekapeka pinini —itxari.

45 Iuaritika isäpiretapikari Xesosi kamakiti. Ininiä iaripireta ikara pirena. Ikara xika Xesosi !iposotaika isini aapokotximoni. Ikaikota käkiti mauakaniätaä. Iuaritika käkiti sari iuamoni.

2

Matipokotakati Pirena

(Mateo 9.1-8; Arókasi 5.17-26)

1 Eereka mapaötipeka inaka atoko iuaikana Xesosi Kapanaoõ sitatxiti apoka itxa. Iaripireta Xesosi inirimane aapoko apokini. 2 Iuasaakipeka mirikiniti käkiti apoka iuamoni, ininiä iua aapokotxi xäpoka. Apotiitauana ironakikoätaä apaka. Ininiä !apakata apanakini käkiti ironi aapokotxi äki. Iuasaaki Xesosi säpiretarari Teoso säkire kakitimoni. 3 Iuasaaki ipi ipi pakini kikiakori minari matipokotakati. 4 Käkiti itomaneri ironakikoätaä aua, ininiä kona iposotarina Xesosi takote apokinina. Ininiä aapokotxi nopini, Xesosi manapi ninoa sonatarari iua matipokotakati iokaxakinina tikane Xesosimonikari. Iposo atoko isikakaäpotarina iua manapi. 5 Xesosi imarotari ninoa atäo auikiniri iua säkire. Ininiä Xesosi txari matipokotakatimoni:

—Namarite, pimaerekani makatxakapeëkaika —itxa.

6 Iuasaaki ätikaka kaiökatsopareriakori topäkanäta iuaä. Itsorikaänätana. Ixiniiremoninani:

7 —Kinirepa ia kiki ikara atoko itxa? Maerekati isäpiretakiti, kotxi Teosonanira posotari imakaxakiniri käkiti maerekani —itxa ninoa säkire.

8 Iuasaakipeka Xesosi imarotari ninoa xinikakiti äkixiniireëna. Ininiä Xesosi txana ninoa: —Kininiäpa ikara atoko hitxa xinireta? 9 Nitxari iua imaerekani nimakaxakini, txamari !himarotari imaerekani atäo nimakaxakini. "Pökitekaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa," nininiä, iuasaaki himarotari nisäkire atäo ininiäua, kotxi hitikari. Niposotiire imaerekani nimakaxakini ikapani, niposotiire iua nökitikini ikapanitxikana. 10 Ininiä uatxaika noerekai hita, Teoso iokanatanota nota hitari iaxitikiri ikorapokoritimoni käkiti maerekani nimakaxakini ikapani —itxana kaiökatsopareriakori.

11 Ininiä matipokotakatimoni itxa:

—Pökitekaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa.

12 Iuasaakipeka iua ökitikaua. Ikosekari isirimata. İkorape itxa ikinimane okiätaä. Imakinika käkiti tikoka. —Peerekari Teoso kamakiti. Kona mitxi ate itikari ikora atoko inakari —itxanätana käkiti.

Mateo Pirena

(Mateo 9.9-13; Arókasi 5.27-32)

13 Ininiä iuaikana isari ipoamoni. Kaiäopokori käkiti apotiitaua iuakata. Iuasaaki oerekana ninoa. 14 Isaäpotakasaaki, atamatari Arevii inakori. Äti iuäka Mateo inaäka. Aopeo inakori äkiri itxaua iua. Iitopäkanäta auitetxiakori txineirote apakapiniätaä. Ininiä Xesosi txari: —Masa notakata. Iuasaakipeka ökitikaua, Xesosikata sa itxa.

15 Eereka Xesosi nipokota Arevii aapoko. Itori auitetxiakori txineirote apakapakanani, itori apanakini maerekani, topäkanäta Xesosi takote, imoianariakori takote pakini. Kaiäopokori käkiti aua iuasaaki, kotxi kaiäopokori käkiti Xesosikata sikani. 16 Pariseoakori, kaiökatsopareriakori pakini itikari Xesosi auitetxiakori txineirote apakapakanikata, apanakini maerekani pakini inipokotini. Ininiä kaiökatsopareriakori, pariseoakori pakini pimaäna Xesosi moianariakori:

—Kinirepa hinipokota auitetxiakori txineirote apakapakanikata, maerekanikata? —itxana.

17 Xesosi ikara ikenakotakasaaki, itxana:

—Käkiti mamianatakani kona nirekari käkiti pinitxi imarotakari. Amianatakaninokara

nirekari pinĩtxi imarotakari. Nota uai apoka maerekani nakiritini ĩkapani, imaerekanina itakanapinina ĩkapani. Kona nakiritari kãkiti "atão inakari kamakani" uãkatakaniua —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko ĩkapani

(Mateo 9.14-17; Arókasi 5.33-39)

18 Āti õti Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Iuasaaki kãkiti pimaãri Xesosi:

—Kinirepa Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani, txamari pite moianariakori kona ikara atoko !itxana.

19 Ininiã Xesosi:

—Kiiniri kãkiti ĩtanorouatakasaaki, ĩtanorouatakari aua iuaã, ininiã kona kãkiti takanapari inikini iuasaaki. Kona iua ĩtanorouatakari nirekari kãkiti natxitini. Ininiã iua auakasaaki ninoakata, ikinimane nipokota.

20 Ininiã nota ĩtanorouatakari atoko nitxa. Nota auakasaaki nimoianariakorikata, kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Āti õti nota !auaika nimoianariakorikata. Iuasaakiikarako itakanaparina inipokotinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani.

Amaneri Mãkatxi Pirena

21 Kona kãkiti tãpanetari mãkatxi kitxakari mãkatxi mata amaneriã. Mãkatxi mata amaneri itxikika, ininiã kitxakari tsorakita.

Amaneri Sako Aamata Kamakori

22 Kona kãkiti takari iãriã amaneri sako kitxakari aamata kamakori ãki. Itakiniãri, koanatzki kitxakari aamata kamakori tsorakita, ininiã iãriã xikepoata, ininiã koanatzki !kikeikari. Sako amaneri ãki itakaãka iãriã amaneri. Iua atokokana kona hĩkoketari kitxakari sãkiretxiti amaneri sãkiretxitikata.

Tomatiko Ōti Pirena

(Mateo 12.1-8; Arókasi 6.1-5)

23 Tomatiko õti Xesosi imoianariakorikata napaãpota kikio triko takikoãtaã. Ininiã ninoa makatxakaro triko iki mapaki inikinirona ĩkapani. 24 Pariseoakori atamatana, ininiã itxarina:

—Kinirepa ninoa parĩkauata tomatiko õtisaaki? —itxana.

25 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti? Iua, imoianariakorikata natxitakasaaki, kona himarotatari ikamakiti? 26 Iua ĩroã Teoso misãkiretikoãtaã. Apiataa inakori sasetotxi auĩte apiatakari iuasaaki. Iuaã Tavii nikari komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auritaãka iua komiri inikinina. Apanakini !auritaãka inikiniri. Txamari Tavii sikari imoianariakori inikinina ĩkapani.

27 —Tomatiko õti kamaãka, kãkiti ĩto ereka inini ĩkapani. Kona kãkiti kamaãka tomatiko õti auini ĩkapani. 28 Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

3

Motĩkauakotakari Pirena

(Mateo 12.9-14; Arókasi 6.6-11)

1 Iuaĩkana Xesosi imoianariakorikata ĩroã aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Iuaã apokari kiki motĩkauakotakari. 2 Ininiã iuaã auakani txari —Atxiĩti iua erekapeka txĩkitakari motĩkauakotakari uatxa tomatiko õtisaaki? Ninoa xinikari ikara atoko inini, kotxi ninoa kinirão apoĩtaka txari Xesosi. 3 Ininiã Xesosi akiritari iua motĩkauakotakari:

—Uaimoni pina —itxari.

4 Iposo atoko ipimaãna iuaã auakani:

—Kipa atão Teoso paniãtaua akamini tomatiko õtisaaki? Maerekati akaminikani? Erekarĩ akaminikani? Ipaniãtataua ãti amakananitinini? Ipaniãtataua ãti aõkini? Txamari ninoa !kasãkirena. 5 Xesosi atamatana. Iuasaaki inaiataua, uaritika imatinaniuata, kotxi ninoa

linirekari atão imarotinina. Ininiã Xesosi txari iua motĩkauakotakari:
—Pisiriĩkauakota —itxari. Ininiã itamẽkauakota. Erekafe itxa iuako. 6 Ininiã pariseoakori potorika iuaã. Isana Erotxi sãkire auiãkanimoni. Iuaãtaã ninoa xinikari Xesosi okaenetinina.

Itori Amianatakani Sari Xesosimoni

7 Ininiã Xesosi sari Kariréia poamoni. Iuasaaki itori kãkiti Kariréia tixinikini, Xotéia tixinikini pakini sari iuamoni. 8 Xerosareẽ sitatxitikini, Itoméiakini, Xotão ipiniãkini, Txirokini, Sitoõkini pakini sari iuamoni. Ninoa kenakoenetari ikamakiti, ininiã iuamoni isana. 9 Ininiã ipaniãtana imoianariakori:
—Kanaua himina, kotxi kaiãopokori kãkiti katikaãpotano. Ininiã kanaua ãki niereẽtaua — itxa Xesosi.

10 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti erekafeka itxĩkitakapeka. Apanakini amianatakani nirekakari imaãtakinirina Xesosi, erekafeka ininina ïkapani. Ininiã ikatikaãpotarina Xesosi, kotxi kaiãori kãkiti. 11 Maerekati matamatakoti auakini atamatakasaakiri Xesosi, irikana Xesosi apisatoõ. Akiripoatana:
—Teoso ãkiripitikai pite.

12 Ininiã Xesosi kona auringana ninoa: “Teoso ãkiripitikai,” ininina.

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori

(Mateo 10.1-4; Arókasi 6.12-16)

13 Iposo atoko Xesosi sari õtanoxiratarimoni, akirita itxana inirekaãkini. Ininiã ninoa sari iuamoni. 14 Ininiã iua mereẽna tosi kikiakori iuakata kaikotakani tĩkane, Teoso sãkire sãpiretakani ïkapani. 15 Iua sikari iposotiire ninoamoni, amianatakani erekafeka itxĩkitakinina ïkapani, apaka maerekati matamatakoti omitikinina ïkapani. 16 Ininiã akiritari Simão. Xesosi takauãkatari Simão ãti iuãka. Petro itxaua. 17 Akiritana Txiako, itari Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Xesosi takauãkatana ninoa Poanexi. Poanexi Popĩkari sãkireẽ “Ikarokirauari anaakori.” 18 Akiritana Átree, Piripi, Patoromeo, Mateo, Tomee, Txiako pakini. Aoepo ãkiri itxaua iua Txiako. Akiritana Tateo, Simão pakini. Homano omanatakari iua Simão. 19 Akiritari Xotasi Isikariotxi inakori apaka. Xesosi mĩkapiritakari itxaua iua Xotasi Isikariotxi. Pakini Xesosi akiritakini imoianariakori ininiuana ïkapani.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko

(Mateo 12.22-32; Arókasi 11.14-23; 12.10)

20 Iuaĩkana ãti aapokotxitimoni isa Xesosi, imoianariakorikata. Iuasaaki mirikiniti kãkiti iuaĩkana apotiitaua. Ikara atoko ininiã kona ninoa nipokota. !Apakata inipokotinina, kotxi mirikiniti kãkiti aua iuaã. 21 Xesosi nirimane kenakotari kãkiti apotiitiniua iuakata. Ininiã isana iua apinina ïkapani. —Imapitxiritapeka —itxana.

22 Kaiõkatsopareriakori Xerosareẽ ïkani apoĩtari Xesosi maerekati ikamini. Ninoa sãkire:
—Peosepoo inakori auaĩtotari iua. Ininiã Peosepoora omitikari maerekati matamatakoti — itxana. Peosepoo Satanasasi itxaua. Apanakini sãkire:
—Maerekani matamatakoni auĩte sikaposotiiretari Xesosi maerekati matamatakoti omitikini.

23 Ininiã Xesosi akiritari kãkiti isãkire ikenakotinina ïkapani. Sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa. Ipimaãna:
—Natokopa itxa Satanasasi omitikiniua? 24 Auĩtetxi tixine auakani naiatakakiniãua, ixipokaãkanako. 25 Kãkiti aapoko ãki auakani ninoakakarika neenamauatiniã, ixipokaãkanako apaka. 26 Iua atokokana, Satanasasi nitiriakori, ninoakakarika naiatakakiniãua, Satanasasi tapara xipokako.

27 —Kona kãkiti ïroã kiki mitapoari aapoko ãki iĩtiriuatini ïkapani. Kinirão iĩtiriuataka, ininiã iaxirikari mitari mitxi. Iposo atoko inirekaãkiti iĩtirĩka.

28 —Ari, atãopitikara nota txai hĩte. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kãkiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. 29 Txamari ãtipekana maerekati kamakari aua. Erekaru Matamatakoti misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. Ikara atoko inakani inikoriãriko imisiritiko maerekani misiritikoãtaã —itxa Xesosi.

30 Xesosi ikara atoko itxa, kotxi pariseoakori txari: “Iua auari maerekati matamatakoti.”

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini*(Mateo 12.46-50; Arókasi 8.19-21)*

31 Iuasaaki itariakori inorokata apoka porikiti. Ipaniätarina äti akiritiniri Xesosi. 32

Iuasaaki itori kãkiti topãkakani äkitari Xesosi. Isãpiretarina:

—Pitariakori, pinoro apaka porikiti aua. Initanãtai —itxarina.

33 Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Kiripa nitariakori, ninoro pakini?

34 Iua atamatana itakote topãkakani:

—Hãtamata, uai aua ninoro, nitariakori pakini. 35 Teoso nireëkiti kamakani nitariakori, nitaroakoro, ninoro pakini itxauana —itxa Xesosi.

4

Katakareri Pirena*(Mateo 13.1-9; Arókasi 8.4-8)*

1 Iuaikana Xesosi oerekaruata ipoa takote. Kãkiti mirikiniti, ininiã imorõkokaua kanaua äki. Iitopãka. Ninoa aua imiriã, ininiã iua kanauaã oerekaruata. 2 Itori Teoso sãkire oerekana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekikoã. Itxana:

3 —Hikenakota. Katakareri takarauata. 4 Itakarauatakasaaki itakareki irika kimapori tiniãpo. Ininiã kotipiriki nikari itakareki.

5 —Apanakini itakareki irika kai auiniãtaã, kipatxi mauakaniãtaã. Atãoka ipitxaka. 6 Kipatxi poiãoka auiniã atokatxi pataka apokasaaki itxarika. Omakotsani xika osonãka. 7 Apanakini irika inako sauaki. Inako aneëkasaaki, okari takari. !Iriuata. Ipina.

8 —Apanakini irika kipatxi auiniãtaã. Ininiã iriuata. Äti poiãoka iriuata, trítakata. Äti apiata iriuata, sesëtakata. Äti kaiãopoko iriuata, seíkata.

9 —Kakenakokii, ininiã hikenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena*(Mateo 13.10-23; Arókasi 8.9-15)*

10 Iuanani imoianariakorikata auakasaaki, ipimaãrina Xesosi:

—Poerekaua mixikanani sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti? —itxarina.

11 Ininiã isãpiretana:

—Teoso sãkire mauikãkani !imarotari Teoso auítetxi ininiua. Teoso oerekai hite ninoa mimarotakiniti. Teoso oerekana ninoa isãkire sãpirenatxi atão inakari oerekikoã. 12 Atxiiti ninoa iteene atamatari Teoso oerekakiti, iuaritika !imarotarina atamatakitina. Atxiiti iteene ikenakotarina Teoso sãkire, iuaritika !imarotarina ikenakotakitina. Imarotaãkamariko, akiritaãkamariko Teoso, ininiã Teoso makatxakamariko ninoa maerekani.

13 Ininiã Xesosi txari:

—Himarotatari ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko? —!Aimarotari —itxana. —Ininiã natokopa ininiãparako himarotatari apanakini sãpirenatxi atão inakari oerekiko?

14 Ininiã imimarotakinitina oerekana:

—Iua takarauatakari takari Teoso sãkire. 15 Aua kãkiti kimapori tiniãpo takarekitxi irikiniãtaã atoko inakani. Ininiã Teoso sãkire ikenakotakasaaki Satanasi apoka. Ininiã imakatxakari Teoso sãkire äkixinireëna apokakari.

16 —Aua kãkiti kai auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotakasaakiri Teoso sãkire, iuasaakipeka apakaparina ipoxokoniritikana. 17 Itxamana, kona kakotsari. Imaxikiko apokiniã, imisiritiko Teoso sãkire auikinina xika apokiniã, iuasaaki itakanaparina Teoso sãkire.

18 —Aua kãkiti aanaia auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotapitikari Teoso sãkire. 19 Txamari maerekaxiniretinoka itxana. Txineironoka inirekana, ininiã ikara misirienetana ninoa. Kaiãopokori inireëkitina, Teoso manirekakiniti. Maerekaxiniretinoka ininina, txineiro,

inireëkitina pakini inako atoko itxa, ininiã !ixinikaikarina Teoso säkire, ininiã kona iriuata.

20 Aua kãkiti kipatxi erekari auiniãtaã atoko inakani. Ninoa auikari Teoso säkire. Iriuatana. Ñti iriuata poiãoka, trítakata. Ñti iriuata apiata, sesëtakata. Ñti iriuata ito, seïkata.

Tirikapi Pirena

(Arókasi 8.16-18)

21 Xesosi pimaãna ninoa:

—Nanipa hítakari tirikapi? Kopiti ãkikani hítakatari? Amesä patapikani hítakatari? Konapitini. Hítakari itano imakinika iopinikini ïkapani. 22 Iomaãtakori ãti õti oerekaãkako. Kipatakori oerekaãkako, kotxi nota imarotapitikari hïkamakiti. 23 Kakenakokii, ininiã hïkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

24 Xesosi säkirauatapanika:

—Hítakaõtxikariko nisãkire. Imakinika hïkenakotako. Erepaniko pikamakiti ãtimoni, kotxi pite kamakitixikana kamaãka pitemoni. Erepaniko, kotxi apiata ikamaãka pitemoni. 25 Teoso säkire auakiti, iua säkire kïpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso säkire kenakotakari, isãkire makïpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako.

Takariki Pirena

26 Apikomoni Xesosi txari:

—Teoso auítetxi ininiãua kiki takariki taãkari atoko itxa. 27 Itakarauata. Imaka ïkanõka. Ñti iparïka ikama pokamara. Iuasaaki itakare pitxakapeka. Kona iua imarotari otomorekini. 28 Merepanika otomoreka. Iposo atoko opitxaka. Eereka opa aua. 29 Oaneëpeka onakasaaki katakareri makoapataro, kotxi oamiko manapipeka itxa. Ikara atoko itxa Teoso auítetxi ininiãua.

Mostata Pirena

(Mateo 13.31-32; Arókasi 13.18-19)

30 Xesosi säkirauatapanika. Itxari:

—Natokopa itxa Teoso auítetxi ininiãua? Ñkiripa säpirenatxi atão inakari oerekiko oerekaua? Ia atoko itxa: 31 Teoso auítetxi ininiãua mostata oki atoko itxa. Axapitikiro oa. Apanakini iki apiata. 32 Otakaãka atoko opitxaka. Eereka oaneë. Apanakini takari itano apiata oa. Amaripokoro okati. Kotipiriki takari okoa okatiã. Iua atokotxikana Teoso auítetxi ininiãtaãua. Merepanika poião kãkiti. Eereka apiata. Eereka kaiãopokori kãkiti auítetari Teoso. Txamari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.

33 Kaiãopokori säpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana, Teoso säkire imarotininina ïkapani. Ninoa imarotakasaakiri isãkire, apiata isãpiretana. Imimarotakanisaakiri isãkire, poiãonoka isãpiretana. 34 Teoso säkire oerekasaakina ninoa, säpirenatxi atão inakari oerekikonoka isãpireta. Eereka imoianariakorinoka auakasaaki iuakata, oerekana ikara imarotininina ïkapani.

Xesosi Iotokakiniri Ñtima

(Mateo 8.23-27; Arókasi 8.22-25)

35 Iua õtipanika mapiãnikata itxana imoianariakori:

—Maïpiriãta ipoa. Ipiniaãmoni masa —itxana.

36 Ininiã itakanapana itomaneri kãkiti. Iuasaaki imoianariakori anikari Xesosi kanauaã. Apanakini kanaua axapitiri apaka sari ninoakata. 37 Ñpiriãtakasaakina ïtima kataparari apoka ninoamoni. Tsakati kataparari, ininiã ãparaã ierepeëpokataua kanaua ãki. Kanaua sakikaariãpotape.

38 Iuasaaki Xesosi ikapokiãmoni imakanãta. Isirimata nopini imakanãta. Ninoa õpirïkari iua:

—Kona pimaãkataua ate. Kona pitiretataua? Apinanapanoka —itxana.

39 Ininiã imereka. Ipinitari ïtima:

—Piotoka. Auapika pitxako —itxari ipoa. Ininiã itsorïkaxitita. Ñtima iotoka. Tsakati iotoka apaka. 40 Ininiã Xesosi:

—Natokopa ininiãpa kapïkarei hïte? Kinirepa hïte kona auikano nota? —itxana ninoa.

41 Apiapikareta ninoa. Ininiã ninoa:

—Kinakaripa ia kiki, kotxi itima, tsakati pakini auikari iua sãkire —itxana.

5

Kiki Maerekani Matamatakoni Auaítotakiti

(Mateo 8.28-34; Arókasi 8.26-39)

1 Xesosi imoianariakorikata apoka átiãtaã Xerasa tãpa, Kariréia poa ipiniã. 2 Xesosi kanikiítakasaaki, kiki ina iuamoni. Iua akauariãtaã auakari. 3 Iuaãtaã iua auanãta. Kãkiti !iposotari iitxikiniri iua. Iitxikare metao kamakori karakitapekata. 4 Kaiãokatani kãkiti itxikari iuako, ikiti pakini metaoã, txamari ikakarakitsatari metao. !Apakata kãkiti nĩkatiniri iua. 5 Íkanõka, pokamara pakini ixirataãtaã akiripoanãta akauari auiniãtaã. Kai soroã iuaka ikisauakitataua. 6 Ôtakopanika atapari Xesosi inini. Ininiã imiteëkata iuamoni. Ikapotoreëkaua iua apisatoõ. —Apiananiri pitxaua —itxa.

7 Akiripoakata:

—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Apiananiri ãkiri pitxaua. Kipa pinireka nota íkapani? Teoso uãkaã namanaã pite, kona pimisiritapeno —itxa maerekati matamatakoti. 8 Ikara atoko itxa kotxi Xesosi paniãtari:

—Maerekati matamatakoti pisipeka. Pitakanapari ere kiki —itxari.

9 Xesosi pimaãri:

—Kipa piuãka? —itxari. Iua apakapapiretari:

—“Itori” ninaãka niuãka. Kotxi itori maerekani matamatakoni ate.

10 Iteene iua amanaãpotari Xesosi:

—Kona piokanatapeua átiãtaã.

11 Iuasaaki auari kaiãopokori irari ixiratamoni nipokonãtakani. 12 Maerekati matamatakoni iteene amanaãri Xesosi:

—Piokanataua ate irarimoni. Pauiritaua ate sini ninoamoni —itxanãtana.

13 Ininiã Xesosi iokanataka. Iuasaakipeka maerekani matamatakoni takanapari iua kiki, íroã itxana irari itomoni. Iuaãtaã auari ipi mio irari. Ninoa íroãkasaaki, irari miteëkata oiokiriitini ipoamoni. Komoka, axãpoãta itxana iuasaaki.

14 Irari nĩkatakani miteka sitatximoni, aapokotxi poião auinimoni pakini. Isãpiretana kãkiti itikakitina. 15 Eereka isana Xesosimoni. Iuasaaki atamatarina kiki mitxi maerekati auaítotakiti. Iitopãkanãta. Mãkatxi auapekari. Atão iikitapeka auari. Iuaritika ninoa pĩkarauata. 16 Itikakani sãpiretari apanakini iua kiki pirena, irari pirena pakini. 17 Kãkiti iuaãtaã auakani paniãtari Xesosi osipikiniri iuaãtaã.

18 Xesosi iereëtakasaakia kanaua ãki, iua kiki amanaãri iuakata isini íkapani. 19 Xesosi !auiritari. Itxari:

—Pisa pinirimanemoni. Pisãpiretana Apiananiri kamakiti pite íkapani. Pisãpiretana iua iteene iamoniãkai pite. 20 Ininiã iua sipe. Iuaãtaã auari sitatxi tesi pakini. Iua kiki sari ninoa tesi sitatxitimoni. Isãpiretari kãkiti Xesosi kamakiti iua íkapani. Iuaãtaã auakani tsoriãkaãta: —Anekani, peerekari Teoso —itxana.

Xáiro Amanaãkiti Pirena

(Mateo 9.18-19, Arókasi 8.40-42)

21 Ininiã eereka Xesosi ípiriãta ipoa. Ininiã ipoa itiniã kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata.

22 Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auíte apoka iuamoni. Akiritaãka Xáiro iua. Iua kapotoreëkaua Xesosi apisatoõ. 23 Iua iteene amanaãri Xesosi:

—Namarite opinanapanoka. Masa notakata. Pitakari piuako oa nopini erekape onini íkapani.

24 Ininiã Xesosi sari iuakata. Kãkiti kinapokope itxakata isinina.

Xesosi Mãka Maãtakakaro

(Mateo 9.20-22, Arókasi 8.43-48)

25 Iuasaaki sito amianatakaro apoka. Tosikanani oa arëka !iotoka. 26 Okinika otxineiroteë oikitxitapekari oamianare imarotakani. Kaiãopokori ipitamaro. Txamari ninoa !iposotari

imakatxakinirina oamianare. Kona erekaro. Apiata oamianare. 27 Okenakoenetakasaakiri Xesosi napini, osari iuamoni. Omaätakari imäka, 28 kotxi oamoni: "Nimaätakiniäri imäka, iusaakiika erekapekano," otxanäta oxinikakiti. 29 Ininiä omaätakasaakiri, oarëka iotoka. Iusaakipeka oimarotari erekape onini.

30 Iusaakiika Xesosi posotiire sari oamoni. Ininiä ikirioka kãkiti sauaki. Eereka ipimaäna: —Kipa maätakatari nimäka? —itxa.

31 Iusaaki imoianariakori apakapapiretari: —Apiananiri, patamata. Itomaneri kãkiti kinapokopeka, iuaritika pite pimaäri kãkiti: "Kipa maätakatano?" pitxa —itxana.

32 Iuaritika Xesosi nitari imäka maätakakari. 33 Iusaaki oa sito imarotari erekape onini, ininiä okapotoreëkua iuamoni. Opikarauata. Okikinanaka. Eereka osäpiretari ikinika oamianare iuamoni. 34 Ininiä Xesosi txaro: —Namarite, pite erekapekai uatxa, kotxi pauikari niposotiire. Pisipiniikaua, erekaxinirepekai —itxa Xesosi.

Xáiro Ákero Ökitikiko

(Mateo 9.23-26, Arókasi 8.49-56)

35 Xesosi säkirauatakasaaki oakata, apanakini Xáiro nitiriakori apoka. Itxari: —Pamarite !auaika. Opípeka. Pauiritari Xesosi kanapiriini.

36 Ininiä Xesosi !imaäkatari ikara pirena. Itxari Xáiro: —Kona pipíkarauatape. Pauikano —itxari. Ininiä ninoa sari Xáiro aapokomoni. 37 Xesosi auiritana Petro, Txiako, Txiako itari Xoão pakini sini iuakata. !Auiritana apanakini sini iuakata. 38 Ninoa apokasaaki Xáiro aapoko, kãkiti iuaätaä auakani !imarotarina ikamakitina. Ikinipoko kãkiti txiapanäta, akiripoakanäta. 39 Xesosi íroã. Itxana: —Kinirepa iteene hñxiapanäta? Kinirepa hãkiripoanäta? Amarini !ipina. Oimakanäta —itxa.

40 Ininiä inapetarina iua. Ininiä iokanatana ninoa mapara. Oíri, onoro, Xesosi moianariakori pakini íroã amarini auiniätaä. 41 Imaíkarouako. Iusaaki isäpiretaro oa isãkireë: —Taritaa komii. Popíkaru säkireë: "Amarini pökitikaua." 42 Iusaakipeka oökitikaua. Otípokota. Oa amarini aua tosi anokanani. Iusaaki ninoa iteene tsoríkaäta. 43 Ininiä Xesosi paniätana: —!Hísäpiretapiri apanakini nimakananitiniro oa. Apaka ipaniätana isikakienatiniro oa.

6

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Säkiere

(Mateo 13.53-58, Arókasi 4.16-30)

1 Xesosi imoianariakorikata potorika iuaä. Nasaree sitatxitimoni isana. Iuaätaä mitxi Xesosi aneë. 2 Tomatiko ötisaaki iua oerekari kãkiti aiko Xoteo apotiitiniätaäua. Xesosi säkiere kenakotakani tsoríkaäta. Itxana: —Nanipa apaiaökarauata, ikara atoko imarotini? Kipa oerekari imarore? Ikamakiti oerekari apiata imarore aua. Kininiäpa íkora atoko itxa posotiireta? 3 Ate imarotari iua, kotxi aapokotxi kamakari itxaua iua. Maria äkiri iua. Iua itariakori Txiako, Xosee, Xota, Simão pakini itariakori itxauana. Itaroakoro apaka aua uai, ininiä ate imarotari iua —itxana. Ikara xika kona ninoa auikari isãkire.

4 Ininiä Xesosi txana ninoa: —Teoso säkiere säpiretakari paxitaäka, txamari Teoso säkiere säpiretakari itixineë auakasaaki, iuaä auakani, inirimane, iua aapoko äki auakani pakini !ipaxitari. !Auikarina iua säkiere —itxa.

5 Ininiä iuaä kona ikamari iposotiire apiari. Iuako itaka ätikaka amianatakani nopini, ininiä amianatakani erekapeka itxíkitaka. 6 Itsoríkaäta, kotxi iuaä auakani !auikari isãkire. Ininiä iua tōpa isari aapokotximoni. Oerekarauata iuaä. Eereka isari apanakini aapokotxitimoni. Iuaíkana oerekarauata. Itxaäpota iuaätaä.

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni.

(Mateo 10.5-15; Arókasi 9.1-6)

7 Xesosi akiritana imoianariakori tosi pakini. Ipi iokanata ätiätaã, iuaïkana ätiätaã iokanatana ipi. Ikara atoko iokanaãpotana imoianariakori. Iposotiire isikana ninoa maerekani matamatakoni omitikinina ïkapani.

8 Itxana:

—Kona minakati hanikape. Hïtsonerenoka hanika. Kona hïtii, kona auatxi, kona txineiro !hanikape. 9 Hïkiti mata hïeretaka. Ätika kasipiri himãka hanika. 10 Sitatxi häpokasaaki, ätika aapokotxinanirako häua. Iua sitatxi häuakasaaki, hïkaikota iua kãkiti aapoko. Kona häuape äti kãkiti aapoko. 11 Kãkiti mapakapakanisaakii, hïsäkire imakenakotakanisaakina, ininiã hitakanapana. Hïpotorikasaaki, hïkaxipokari kipatxi hïkiti mataã auakari, ininiã ikara atoko hõerekana ninoa maerekani ininiuana. Kãkiti misiritiko säpiretiko öti apokasaaki, Sotoma sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuasaaki Komoha sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuaritika sitatxi auakani hïte mapakapakani misiritaãkako apiata iuasaaki.

12 Ininiã isana. Isãpiretari kãkiti imaerekani itakanapini.

13 Mirikiniti maerekati matamatakoti iokanatana. Iïtxiã itakana amianatakani nopini. Ininiã erekapeka itxïkitakana amianatakani.

Xoão Kapatxisareri Ipinini

(Mateo 14.1-12; Arókasi 9.7-9)

14 Auïtetxi Erotxi inakori kenakopiretari Xesosi pirena. Xesosi uãka iaripireta ikini tõpati. Ininiã Erotxi xinikanãta:

—Ikara Xesosi, Xoão kapatxisareri itxaua. Uatxa iua ökitikapekaua. Iuakara Xesosi itxa. Ininiãkara iposotiire aua iuamoni.

15 Ätikaka uãkatari Xesosi Erãsi ininiu. Ätikaka uãkatari Xesosi Teoso säkire säpiretakari kitxakapiriã ininiu.

16 Ikara Erotxi kenakopiretakasaaki, itxari: —Xoãokara nitsotakakiitakitikara iua Xesosi txa. Ipïpekariika iuaïkana ökitikapekaua —itxa.

17 Mitxi Erotxi takaro itari Piripi ïtanoro. Ouãka Erotxia inakoro. Oa xika Erotxi maïkari Xoão. Iaxiriïtotari, kateia äki taka itxari. 18 Xoão takaãka kateia äki, kotxi itxari Erotximoni:

—!Erekari pitari ïtanoro pitakini —itxari.

19 Ikara xika Erotxia apaka omanatari Xoão. Oa iteene kinirão okaka otxamari Xoão. Kona oposotari oökiniri iua, 20 kotxi Erotxi pïkari Xoão. Iua imarotari, atão inakarínoka kamakari, erekarínoka kamakari ininiu Xoão. Xoão säkire ikenakotakasaaki, !iteene !imarotari isãkire, iuaritika iua apokaerekatari ikenakotiniri isãkire.

21 Erotxi kamari isaiã kiiniriti. Iua kemaïtxitana sotato auïteakori, Kariréia auakani auïteakori, apanakini auïteakori pakini. 22 Ininiã Erotxia äkero apoka iua kiiniritiã. Iuasaaki oserenapiriãkata Erotxi apisatoö, ikemaïtxitakini apisatoö pakini. Ninoa potxitari oserenini. Ininiã Erotxi txaro oa ätokoro:

—Pinirekakiti pamanaãno, ininiã nisikai. 23 Atãopitikara nisikai pamanaãkiti. Nitixine pinirekiniã, ipixini nisikai —itxaro.

24 Ininiã oa miteka onoromoni. Oa pimaã txaro onoro:

—Kiripa namanaãtari? —otxaro. Ininiã onoro txaro:

—“Xoão Kapatxisareri kii prato nopini ninireka,” pitxari. Ikara atoko pamanaãri iua —otxaro.

25 Ininiã katimariã okanapiriã kiiniri auiniãtaã iuaïkana. Katimariã auïtetximoni osa. Oamanaãri iua:

—Ninirekari Xoão kapatxisareri kii prato nopini —otxa.

26 Ininiã Erotxi maerekaxiniretinoka itxa, kotxi mitxi iua säpiretaro oa amanaãkiti isikiniro oa ikemaïtxitakini apisatoö. Ininiã !apakata imasikakaniãri isikaenetakiti. 27 Ininiã katimariã ipaniãtari sotatoakori okiniri Xoão:

—Ikii himina —itxa. Ininiã isana kateiamoni. Itsotakakiitarina Xoão. 28 Pirato nopini itakarina ikii, sika itxarona ätokoro. Ininiã oa sikari onoromoni.

29 Ininiã Xoão moianariakori kenakopiretakasaakiri Xoão okiko pirena, isana kateiamoni. Aparina iito. Itakarina iito kai iriko äki.

Sïko Mio Käkiti Xesosi Sikakienatini

(Mateo 14.13-21; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

30 Ininiã Xesosi iokanatakini kanapiriã iuamoni. Apoka itxana Xesosimoni. Isãpiretarina ikamakitina, oerekakitina pakini. 31 Iuasaaki kaiãopokori käkiti aua iuaãtaã, ininiã !apakata inipokotinina. Ininiã:
—Amasipeka käkiti mauakaniãtaã atomatini ïkapani —itxana.

32 Ininiã kanauaã iereëtauana. Ïpiriãtarina ipoa. Isana käkiti mauakaniãtaã. 33 Käkiti itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã ninoa miteka. Iopiriãrina ipoa koropoa, apoka itxana Xesosi apisapanika. 34 Iua kanikiitakasaaki apisamoni mirikiniti käkiti, ininiã iamoniãkana, kotxi soti auite ipitikiri mauakiniti atoko itxana. Iuasaaki Xesosi oerekana kaiãori Teoso sãpiretakiti.

35 Ininiã mapiãpeka inaãpotiniã, Xesosi moianariakori iuamoni apoka. Itxarina:
—Kona käkiti aapoko auari uai. Uatxa mapiaãpopeka. 36 Ininiã pipaniãtana käkiti isinina ïkapani nipokori iamotinina tïkane.

37 Ininiã Xesosi:

—Hïtekarako sikakienatana ninoa —itxana. Ininiã ninoa:

—Pinirekatari asini komiri aamotini ïkapani? Oito kasiriti käkiti païkauatini ïki anireka komiri ïki naia käkiti nikini ïkapani —itxana.

38 Ininiã Xesosi pimaãna ninoa:

—Kipakinipa komiri katari aua? Hãtariko —itxa. Ninoa imarotakasaakiri, apoka iuamoni.

Itxana:

—Sïko pakini komiri katari, ipi ximaki pakini aua —itxarina.

39 Xesosi paniãtana ikinika käkiti topãkini katsotati nopini. 40 ãtiãtaã iitopãkana sïkoëta, ipinimoni iitopãkana seï. Imakinikana ikara atoko itxaãpotana iitopãkinina.

41 Ininiã Xesosi kosekari sïko pakini komiri, ipi ximaki pakini. Iuasaaki ionakaãta iaxiti:

—Erekapitikari pisikakiti —itxa. Eereka imaxiõpekari komiri. Isikari imoianariakori.

Imoianariakoripekana sikaãpotana apanakini. Iuaïkana imapirinikari ximaki, xanaka itxari imakinikana. 42 Ikinimanekana nipokota, kamitopeka itxana. 43 Ininiã imoianariakori apotiitari ximaki itetakori, komiri itetakori pakini. Tosi pakini kotari xãpoka itetakori. 44 Iuasaaki sïko mio kikiakori nipokotakani.

Xesosi Ipoa Nopini Itïpokotini

(Mateo 14.22-33; Xoão 6.15-21)

45 Xesosi takapiretakasaakiri käkiti, iuasaaki iokanataka imoianariakori ïpiriãtinina iua apisa, Petsáita tixinimoni isinina ïkapani. 46 Xesosi takapiretanapaka atoko, mitaxiratari nopini isa Teoso imisãkiretini ïkapani. 47 Mapiãpe inakasaaki kanaua ipoa apanikakiãxitipeka aua. Iuasaaki Xesosi imiriãpanika aua.

48 Xesosi atamatana ninoa, itaparanoka itxana imekoãtinina, kotxi ïtima, tsakati pakini anikaãpotana ninoa. Ininiã ikatimaãpotakasaaki, Xesosi apokaãpota ninoamoni. Itïpokota ipoa nopini. Inapaãpoaritana imoianariakori. 49 Ininiã ninoa atapakasaakiri ipoa nopini itïpokotini, ninoa uãkatari kamiri. Ininiã ninoa akiripoakata. 50 Ininiã iua misãkiretana:
—Kataparaxinire hïtxako. Notakara. Na !hïpïkarauatape —itxana imoianariakori.

51 Eereka kanauaã iereëtaua. Iuasaaki ïtima iotoka itxa. Ininiã itikokitatana ninoa.

Itsorikaãtana:

—Kiripa atxiïti? —itxana.

52 Ikara atoko isãkirena, kotxi kona ixinikaikarina Xesosi posotiire komiri ixanakasaaki. Paikoxinirena ninoa iuasaaki.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini

(Mateo 14.34-36)

53 Xesosi imoianariakorikata ĩpiriātari ipoa. Isari Xenesaree tixinimoni. 54 Ikanĩkiĩtakasaakina apanakini itikari Xesosi. —Xesosira —itxana.

55 Ininiã imitekana kãkiti auinimoni amianatakani apinina ĩkapani. Anikana isirimatana nopini Xesosimoni. 56 Ikini sitatxiti kãkiti amianatakani sirĩka kimapori tiniãpo. Amanaãrina Xesosi auiritinina ninoa imãka itikakinina. Ikinikana imãka tikakakani erekapeka itxĩkitaka.

7

Xoteoakori ĩkĩte Pirena

(Mateo 15.1-9)

1 Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini, Xerosareẽ ĩkani, apotiitaua Xesosikata. 2 Iuasaaki itikarina Xesosi moianariakori marokapiotakaniua nipokori inikinina apisa. Ininiã itxana:

—!Erekari imarokapiotakaniuana —itxana.

3 Pariseoakori, imakinikana Xoteoakori apaka kamari ikiomaneakori kitxakapirĩkarini sãkire iaõka. Inipokotinina apisapanika arokapiotauana.

4 Nipokori amotikoãtaã Xoteoakori sikasaaki, eereka apokasaakina aapokona imarokapiotakaniãuana kona inipokotana. Tiitxi iãkoanotxi, kopiti, apanakini itiina pakini arokasaakina ikiomaneakorini oerekakiti iaõka arokana.

5 Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini pimaãri Xesosi:
—Kinirepa pimoianariakori kona kamatari kitxakapirĩka atoko ininina? Kinirepa marokapiotakanikaua inikarina nipokori? —itxarina.

6 Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Mitxipitipanika Isaia sãpiretai hĩte. Atão iua sãkire, kotxi hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Iua txari: *Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireẽnanira ipaxitanona. Ākixinireẽna ĩnirekanona. 7 Maxikatĩika ninoa kapotoreẽkaua nota apisatoõ. Maxikatĩika ninoa txano: "Ateosone pitxaua," kotxi ninoa !oerekari nota sãkire. Ninoaka sãkire oerekana, txamari "Teoso sãkire asãpiretai" itxana.*
Ikara atoko Isaia iõkatsopatakiti Teoso sãkire.

8 —Ininiã hĩtakanapapekari Teoso sãkire, kãkiti oereẽkiti hĩkamini ĩkapani. 9 Hĩtakanapapikari Teoso paniãtakiti, hinirekaãkiti hĩkamini ĩkapani. 10 Kitxakapirĩka Moisesi txari: *Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro. Piri, pinoro pimisãkirepiretiniã, pokaãkako,* itxa Moisesi sãkire. 11 Txamari hĩte oerekari kãkiti: "Kãkiti auakiti iri, inoro pakini nirekiniã, iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana: 'Ia nota auakiti nisika Teosomoni.' " Ininiã ĩsikari ninoa nirekakiti ninoamoni. Ikara atoko inakari kãkiti sikakiti Teosomoni, hĩte takauãkatari "Kopaã." 12 Ininiãkara hõerekari kãkiti imatiretakanina iri, inoro pakini. !Apakata hõerekakiti. 13 Ikara hõerekakiti xika kona hĩte maãkatari Teoso sãkire. Apiata hinirekari kãkiti oereẽkiti. Auapanika itori hõereẽkiti sãkiretxiti ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

Ākixiniretxi Txiko Pirena

(Mateo 15.10-20)

14 Xesosi iuaĩkana akiritana ikinimane kãkiti. Itxana:

—Hĩkinika hĩkenakota. Hĩtakaõtxikariko nisãkire. 15 Imakinika hinikakiti, mapara auakari. !Ikamari ate maerekani. Hĩxinireẽ potoriãkarira kamari maerekanitxi. 16 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

17 Ikinimane kãkiti itakanapaka atoko, aapokotxi ãki ĩroã. Iuasaaki imoianariakori pimaãri:
—Pisãpiretaua mixikanani pisãpiretakiti —itxana.

18 Ininiã iua txari:

—!Kĩĩketei hĩte. Kona hĩte imarotatari hinamaã ĩroãkari kona kamari maerekanitxi. 19 Kotxi ĩroãkari !isari hĩxiniremoni. Hĩtikako ãki isa. Iposo atoko hĩtikatakasaaki inapa. Ikara atoko ininiã, erekari ikinipoko kãkiti niãkiti.

20 —Ixinireẽ potoriãkari iuara kamari kãkiti maerekani. 21 Kãkiti ãkixinire ipotorika

ixinikakiti maerekati, anokaretxi, itiriuaatakaxi, okaniuatakaxi, äti kãkiti itanorokata isirĩkini nire pakini. 22 Kãkiti äkixinireẽ ipotorika itirenani, maerekati Satanasi oerekakiti, misirieneretxi, pẽtauatakaxi kamakari, xikotakaxi, äti misãkirepiretiko, iuikiniua, miikiteti inini pakini. 23 Ikinika ikara maerekati kãkiti äkixinire auakari txikotari kãkiti xinire —itxa Xesosi.

Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sãkire

(Mateo 15.21-28)

24 Xenesaree tixini Xesosi potorika. Txiro sitatxiti tõpa, Sitoõ tixini pakinimoni isa. Iuaã kãkiti aapoko iroã. Kona inirekari kãkiti imarotini iua auiniãtaã. Txamari !iposotari iomaãtiniua. Kãkiti imaroãpotari iua auiniãtaã. 25 Sito apoka Xesosimoni, kotxi oa kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekati matamatakoti auaitotaro oimi. Oãpokasaaki Xesosimoni, okapotoreẽkaua iua apisatoõ.

26 Oa sito sãkiretari Kreko sãkire. Æto uãka oa. Siropenisia tixinikero oa. Okapotoreẽkasaakia Xesosi apisatoõ, oamanaãri Xesosi:
—Pomitikenatariko maerekati matamatakoti namarite itoã auakari —otxari.

27 Ininiã Xesosi:

—Xoteo !pitxaua. Maparakerorai. Pite nirekakari nisikinii Xoteoakori nakiti. Amarini mitxi nikini atão. !Erekari nokiniri amarini kiena anãpamoni —itxaro oa.

28 Oa apakapapireta:

—Atãopitikara ikara atoko pitxa, kotxi nota maparakeroro, anãpa atoko Xoteoakorimoni. Iuaritika kãkiti auiritari anãpapiki nikiniri nipokori katxakakari amarini nipokotiniãtaã patapi —otxari Xesosi.

29 Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Erekari papakapapiretini, ininiã paapokomoni pisa. Maerekati matamatakoti !auaika pamarite itoã —itxaro.

30 Oaãpoko oãpokasaaki, oãpokaro oamarite sirĩkanãta. Erekapekaro oa. Maerekati matamatakoti asikapekaro.

Makenakoreti Pirena

31 Eereka Xesosi takanapari Txiro sitatxiti tõpa. Ipirixititari Sitoõ tixini. Sitatxi tõpa tesi pakini ipirixitita. Apoka Karirẽia poamoni. 32 Ätikaka kãkiti minari makenakoreti Xesosimoni. !Iposota atão isãkirauatini. Ninoa iteene amanaãri Xesosi:
—Piuako pitaka iua nopini kakenakorepeka inini ikapani —itxana.

33 Xesosi anikari iua kiki kãkiti mauakaniãtaã. Itakari iuakoki ikĩpita äki. Eereka ikiisoka, taka itxari ienemaã masãkireti nini nopini. 34 Eereka ionakaãta iaxiti, oõka itxa:

—Epataa —itxa. Popĩkari sãkireẽ, "Piauãka." 35 Iuasaakipeka ikenakoki auãka, ininiã kakenakorepeka itxa. Iuasaaki inini poiõpeka apaka. Eereka erekapeka itxa isãkirauatini.

36 Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kona hisãpiretapiri apanakini nimakananitiniri iua. Txamari apiata ninoa sãpirenauata. 37 Kãkiti tsorikaãta:

—Ikinika ikamakiti peerekari. Makenakoreti kakenakorepeka itxa. Mimatãkiretakati, kasãkirepeka itxa —itxana.

8

Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti

(Mateo 15.32-39)

1 Eereka mapaõti itomaneri kãkiti apotiitaua Xesosimoni. Nipokori xipokapeka, ininiã Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana ninoa:

2 —Nota amonĩkana naia kãkiti, kotxi ipi õti, äti õti pakini õtipeka auana notakata. Ininiã uatxa nipokori !auaika. 3 Niokanatiniaãna auinimoni manipokotakatipanikana, ininiã ipixiniãpo iõkapetana. Irikana. Ätikaka õtako ikani kona apakata manipokotakanika isinina —Xesosi txana imoianariakori.

4 Imoianariakori apakapapireta:

—Uai aapokotxi mauakaniätaã, ininiäkara nãpa aãpokari nipokori ito naia kãkiti asikakienatini ikapani? —itxana.

5 Ininiã Xesosi:

—Kipakinipa komiri katari hĩtemoni aua? —Setxinokara komiri aua atemoni —itxana.

6 Ipaniätari kãkiti topãkini ixiti. Imaĩkari iua komiri setxi. —Erekari pisiãkiti —itxari Teoso. Iposo atoko imaxiõpekari komiri, sika itxana imoianariakori. Imoianariakori sika itxana apanakinimoni. 7 Ninoamoni aua ätikaka ximaki axapitiri. Ininiã Xesosi txari: —Ia erekari —itxa Teosomoni. Eereka ipaniätana imoianariakori sikiniri kãkitimoni. 8 Ininiã ikinipoko kamitopeka itxana. Iposo atoko apotiita itxarina itetakori. Xãpokaka itxarina setxi kotarina. 9 Ninoa komiri nikakani ipi ipi pakini mio kãkiti. Kamitopeka itxana. Ininiã itakapiretanapana ninoa. 10 Iposo atoko imoianariakorikata iereëtaua kanaua äki. Taomanota tõpamoni isana.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire

(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Arókasi 11.29-32)

11 Pariseoakori apoka Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatini ikapani, Teoso iokanatinii ïkorapokoriti aimarotini ikapani —itxarina. 12 Ininiã Xesosi oõka. Itxari:

—Kinirepa kãkiti uatxarini nirekari noerekiniri Teoso takaõtxikare, iposotiire? Atãopitikara nota txai hĩte, kona noerekai hĩte.

13 Ininiã itakanapana. Iereëtaua kanaua äki. Ikanapiriã ipoa ipiniãmoni iuaĩkana.

Pão Tireẽkari Pirena

(Mateo 16.5-12)

14 Xesosi moianariakori maxinĩkaretari pão. Ätika pão poriĩ kanaua äki aua. 15 Ininiã Xesosi õtãkikana:

—Erepaniko, pamonõkoniri pariseoakori, Erotxi pakini pãote tireẽkari —itxa Xesosi.

16 Xesosi moianariakori misãkiretakakaua:

—Ikara atoko itxaua, kotxi amaxinĩkaretari pão.

17 Xesosi imarotari ninoa sãkire, ininiã itxana:

—Kinirepa hisãkirauanãta pão mauakani xika? Kona himarotatapanikari niposotiire? Kona hiĩkitetapanikari? Kona hinirekatari hãuikiniri nisãkire? 18 Kokimai, txamari, !hãtamatarari. Kakenakokimai, txamari !hĩkenakotari nisãkire. 19 Kona hĩxinikapanikari iusaaki

nimaxiõpekakititi sĩko komiri, sĩko mio kãkiti nisikakienatini? Kipakinipa kotari itetakori hĩxãpokaka? —ipimaãna. Ininiã ninoa apakapapireta:

—Tosi kotari axãpokaka.

20 Xesosi txana ninoa:

—Eereka äti õti nimaxiõpekari setxi komiri poriĩ. Nisikari ipi ipi pakini mio kãkiti. Itetakori hãpotiitakititi, kipakinipa kotari hĩxãpokaka? —ipimaãna. Ininiã ninoa:

—Setxi kotari axãpokaka.

21 Ininiã Xesosi:

—Ininiã kinirepa kona hiĩkitetapanikari?

Mõsiãreti Petsáita Aapokotxitikiri

22 Xesosi Petsáita aapokotxitimoni apoka. Iusaaki kãkiti minari mõsiãreti iuamoni.

Amanaãrina Xesosi maãtakiniri iua mõsiãreti. 23 Ininiã iua anikaãpotari iuakoã kãkiti mauakanimoni. Iuaã iminapari ienemaã mõsiãreti okiã. Eereka taka itxari iuako iĩtoã.

Ipimaãri iua:

—Kõsiãrepekai? —itxari.

24 Ininiã iua atamata. —Nota itikapokotapeka, txamari nitikari kãkiti tĩpokotakari aamina atoko —itxa.

25 Iposo atoko Xesosi iuaĩkana takari iuako mõsiãreti nopini. Eereka mõsiãreti atão itikapokotapeka. Ikinipoko atamata. 26 Ininiã Xesosi iokanatarari:

—Pisipeka paapokomoni. Kona pisipe Petsáita aapokotxitimoni, kotxi kona ninirekari

pisāpiretiniri nikamakiti kăkitimoni —itxa Xesosi.

Petro Auikari Xesosi Teoso Mereĕkiti Ininiāua

(Mateo 16.13-20; Arókasi 9.18-20)

27 Eereka Xesosi imoianariakorikata sari kăkiti poiāoka auinimoni, Sesaréia-Piripi sitatxiti takote isana. Ipixiniāpo Xesosi pimaāna imoianariakori:

—Kiripa kăkiti uăkatano nota? —itxa.

28 Ninoa apakapapireta:

—Xoāo kapatxisareri iuăkataina. Apanakini “Eríasi inakori” iuăkataina. Ininiā apanakini “Teoso săkire săpiretakari” iuăkataina —itxana Xesosi moianariakori.

29 Iuaikana Xesosi pimaāna:

—Hítepekana, kipa híte uăkatano? —itxana. Ininiā Petro apakapapiretari:

—Teoso mereĕkiti, kăkiti iătapanătakiti pitxaua —itxari.

30 Ininiā Xesosi txana imoianariakori:

—Teoso mereĕkiti nininiu !hīsăpiretapiri apanakini —itxa.

Xesosi Săpiretari Ipinini

(Mateo 16.21-28; Arókasi 9.22-27)

31 Ininiā ia atoko oerekarauata:

—Nota hītari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. Kiomătxiakori, sasetotxi auĭteakori, kaiōkatsoparerini pakini kona nirekapanino nota. Nokaăkako. Eereka ipi āti pakini ōtisaaki iuaikana nōkitikauako.

32 Ikara isăpireta ikinimane kăkitimoni. Ininiā Petro anikari iua maparamoni. Itxari:

—Kona ikara atoko !pitxape. Kona erekari pisăkire ikara atoko pinini —itxa Petro.

33 Ininiā Xesosi kirioka imoianariakorimoni. Iua txitari Petro:

—Pisipiniikaua Satanasi. Pite nireĕkiti kăkiti nireĕkiti atokotxikana. Pite nireĕkiti kona Teoso nireĕkiti atokoni —itxa Xesosi.

Xesosi Moianari Atăo Inakari

(Mateo 16.24-28; Arókasi 9.23-27)

34 Xesosi akiritana kăkiti imoianariakori apaka. Itxana ninoa:

—Notakata kinirăo sika pinakasaaki, piteka pinireĕkiti kona pixinikape. Notakata kinirăo sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaăkako. Ia atoko pinirekiniā, notakata pisapitikako. 35 Pite ātipirika kaminiāri piteka nireĕkitinoka, ininiā pinireĕkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireĕkiti xipokiniā, nota săkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisăpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.

36 Atxiĭti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĭkapani. Atxiĭti iua tiitxi xika kona pikĭpitari Teoso săkire, ininiā kona pikaikota ātipirika Teosokata. Ikara atoko ininiā, erekari atxiĭti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ātipirika pikaikotini, kotxi tiitxi ĭki poiāoka, pixinire karone apiata. 37 !Apakata kăkiti ĭkitxitiniri Teoso, iuamoni isini ĭkapani.

38 ĭkorasaaki kăkiti !inirekari Teoso. Inirekari maerekatnoka. ĭkorasaaki pipĕtatiniāno nota, pipĕtatiniāri nota săkire, ininiākara nota kăkiti itari iaxitikirino pĕtataiko pite, uai nikanapiriăkasaaki. Nikanapiriăkasaaki, niri iotximere aua notamoni. Nina niri nitiriakorikata, ekekarinikata.

9

1 Xesosi txana ninoa:

—Hĭxinikariko ia nisăkire. Apanakini híte uatxa uai auakanii, hĭpinini apisapanika himarotari Teoso auĭtetxi ininiāua. Auĭtetxi kaposotiireri itxaua —itxa Xesosi.

Moisesi, Eríasi Pakini

(Mateo 17.1-13; Arókasi 9.28-36)

2 Seisi pakini ōti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoāo pakini oxiratarimoni, mitaxiratarimoni. Iuasaaki ninoanani aua iuaă. Iuaă auakasaakina, Xesosi ĭto ipinipo itxa. 3

Imãka kasarori itxaua. Iotximere apaka auari. Ikara imãka saro atoko inakari, !auari. Kãkiti iteene arokiniãri mãkatxi, iuaritika ikara isaro atoko !auari. 4 Iuasaaki Erãsi, Moisesi pakini tokiã iuaã. Isãkirauatana Xesosikata. 5 Ininiã Petro txari Xesosi:
—Koerekareri, erekapitikari uai aãuini. Makamari papiri ipi ãti pakini, pite ãkapani, Moisesi ãkapani, Erãsi ãkapani —itxa.

6 Ikara atoko itxa Petro, kotxi !imarotaikari isãkire, iteene ipãkarauatiniã.

7 Iuasaaki katxiãri apoka ninoamoni. Katxiãri ãki auana. Katxiãri ãki Teoso txari:
—Ere namarite, nitiretakiti. Hãkenakotariko iua sãkire —itxa.

8 Katimaritika Xesosi moianariakori saporika. Itikapokotana. Mitxi Xesosikata sãkirauatakani !auaika iuaã. Xesosinokara kaikota ninoakata.

9 Õtanoxiratarari iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana:
—Mixikanani hãtikakiti !hããpiretapiri apanakini. Nota hãtari iaxitikiri nipinaka atoko iuaãkana nõkitikaãkua atokoikarako, hããpiretariko mixikanani hãtikakiti —itxana.

10 Ininiã !isãpiretarina apanakinimoni. Ninoanoka isãkirauanãtana:
—Natokopa itxa kãkiti ipãkaripeka iuaãkana õkitikiniãua —itxanãtana.

11 Ipimaãrina Xesosi:
—Kinirepa kaiõkatsoparerini sãkire: "Teoso mereãkiti apokini apisapanikarako Erãsi apokako." Kinirepa ikara atoko itxana?

12 Ininiã Xesosi:
—Inipitikara Erãsi apoka merepanika, kãkiti iposope inini ãkapani. Teoso sãkire iõkatsopatakorari txari: "Kãkiti itari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. !Inirekaãkako." Kinirepa ikara atoko itxa Teoso sãkire iõkatsopatakorari? 13 Nisãpiretaiko Erãsi apokapeka. Kãkiti misiritapekari iuani. Inireka iaõka imisiritarina. Teoso sãkire iõkatsopatakorari sãpiretapedari ikara ene —itxa Xesosi.

Amarini Maerekati Matamatakoti Auaãtotakiti

(Mateo 17.14-21; Arõkasi 9.37-43a)

14 Ninoa apokaãpotakasaaki apanakini imoianariakorimoni, atamatana kãkitipokoni. Ninoa ãkitana Xesosi moianariakori. Iuasaaki kaiõkatsoparerini kãkitikata itaparakienetakakaua.

15 Iuasaaki kãkiti atapari Xesosi. Ipoxoniritikana itxana:
—Xesosi napani. Ininiã imitekana iuamoni, okapireta itxarina:
—Piteni?

16 Ininiã Xesosi:
—Ari, notara. Ipimaãna:
—Kininiãpa hãxitakakaua? —itxa.

17 Ininiã kiki kãkiti sauaki auakari apakapapiretari:
—Nota minamari namarite pitemoni. Maerekati matamatakoti auaãtotari iua. !Auiritari namarite sãkirauatini. 18 Iua maãkasaakiri, okaãtotari iua xiti. Iuasaaki namarite sorikipeta. Akatsakatsiriãtaua. Itorõkaãtota. Ininiã nimisãkiretamana pimoianariakori omitikiniiri maerekati matamatakoti, txamari ninoa !liposotari.

19 Xesosi txari:
—!Kauikarei hãte. Maerekati kamakanii hãte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hãtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hãte nimãteenekini? Himinari amarini notamoni — itxana.

20 Ininiã ninoa anikari iua amarini Xesosimoni. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti atamatari Xesosi. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti txãkitakari amarini okaratiniua. Ininiã iua amarini iriãkata. Ikanapirikata, isorikipekata, itxãkitakari amarini. 21 Xesosi pimaãri iri:
—Kirisaakipa ipotorika ãkora atoko inini? —Axapitipanikara ipotorika ãkora atoko inini. 22 Itokata maerekati matamatakoti okaãtotari xaminamoni. Itokata okaãtotari kãuaãrimoni. Inirekari okiniri iua. Piposotiniãri, pomitikariko maerekati matamatakoti. Piamoniãkauako atepaniko —itxa iri sãkire.

23 Ininiã Xesosi:

—Nota posotatari? Teoso säkire auïäkari posotari ikaminiri ikinika —itxari.

24 Iuasaaki iua kiki apakapapiretari iätsaritika:

—Nauikapitikari piposotiire. Axapitikinoka !nauikari, ininiã pisikaposotiiretano iteene pisäkire nauikini ïkapani.

25 Isäkirauanätakasaakina, käkitipokoni miteëkata ninoamoni Xesosi kamakiti imarotinina ïkapani. Ininiã Xesosi itapararitika txitari maerekati matamatakoti:

—Pite maerekati matamatakoti. Pitxïkitakari käkiti masäkireti inini. Pitxïkitakari käkiti makenakokiti inini. Nota omitikai pite. Pipokïka. Iuaïkana !piïroäpinikako iua ïtoä —itxa Xesosi.

26 Iua maerekati matamatakoti akiripoakata. Okaraïtokatari atoko, sipe itxa. Iua amarini ipïkari ïto atokopeka itxa. Ininiã apanakini käkiti:

—Ipïpeka —itxarina.

27 Ininiã Xesosi maïkauakotari. Ökitikari iua, ininiã itima.

28 Xesosi aapokotxi äki auakasaaki, iuanoka inakasaaki, imoianariakori pimaäri:

—Natokopa ininiäpa kona ate posotatari maerekati matamatakoti aomitikini? —itxana iuamoni.

29 Ininiã Xesosi:

—Teoso pimisäkiretakasaaki, iuasaaki pimanipokotakaniära, iuasaaki piposotari ikara atoko inakari maerekati matamatakoti pomitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaïkana Säpiretari Ipinini

(Mateo 17.22-23; Arókasi 9.43b-45)

30 Iuaã ipotorikana. ïpirixititarina Kariréia tōpa. Xesosi !nirekari apanakini kenakoenetiniri iua auiniätaã. 31 Kotxi inirekari oerekinina imoianariakorinoka ipinini pirena. Ininiã Xesosi:

—Nota hïtari iaxitikiri mïkapiritaäkako. Nisikaäkako kikiakorimoni inirekaäkitina ikaminina tïkane. Ninoa okano nota. Ipi öti äti öti inakasaaki iuaïkana nökitikauako —itxa.

32 Ninoa !imarotari Xesosi säkire. Ninoa pïkari ipimainirina iua.

Kiripa Käkiti Apiatakari Txataua?

(Mateo 18.1-5; Arókasi 9.46-48)

33 Kapanaoö sitatxiti apokana. Aapokotxi äki auakasaakina, Xesosi pimaäna ninoa:

—Natokopa itxa hisäkire, uaimoni aïkasaaki hitaparakienatakasaakia? —itxa.

34 Masäkirenika itxana, kotxi kimaporiäpo ninoa säkire: “ïkiripa ate apiatakari?” itxana. 35 Xesosi, iitopäka atoko, akirita itxana imoianariakori tosi pakini. —Hïkinika uaimoni hïitopäka. Apiatakari pininiäua pinirekiniä, piteka poiäotakaua. Ikinimane nitiri pitxauako.

36 Xesosi kosekari amarini, mina itxari imoianariakori sauaki, katarata itxari.

37 —Papakapiniäri amarini pipoxokoniritika, papakapano nota apaka. Papakapiniäno nota, na notananini papakapa. Iuasaaki papakapari iua uaimoni niokanatakiri —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitiäkari

(Arókasi 9.49-50)

38 Xoäo säpiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni pite uäkaã. Kona pimoianarini iua. Ininiã ate: “Ikara atoko !pitxape,” atxari.

39 Ininiã Xesosi:

—!Hïtokakapiri ikara ikamini. Käkiti nota uäkaã maerekati matamatakoti omitiäkari, kona imisäkirepiretano. 40 Iua ate mokaiakari minakatua. Atiretakiri itxaua. 41 Nota atäopitikara nitxai hïte. Atxïiti käkiti sikai äparaã, kotxi Teoso mereëkiti nakiti pitxaua. Iua kamakiti erekari, ininiã apakapapitikariko ikamakiti ïki.

Maerekati Oerekakari*(Mateo 18.6-9; Arókasi 17.1-2)*

42 !Erekari kăkiti mitari oerekiniări amarini nota săkire auiăkari maerekati ikamini.
 !Erekari. Erekamariko kai mitari iaxirikaăkamako iua kăkiti mitari nokiă, eereka
 okaăkamako ipoamoni ipinini ikapani. 43 Piuako maerekati ikamăkitakiniăi, pitsotakari.
 Erekamariko ätinani piuako Teosokata ätipirika pauini ikapani, kotxi maerekati pikaminiă,
 pisa maerekani misiritikoătäă. Iuaă xamina tirinapika. !Oakaăka. Atxiiti piuako ipi aua,
 txamari pite sari iuaătäă. !Erekari. 44 Iuaă kĭtxi piĭtoă auakaro !opina. Xamina !oakaăka.
 45 Pikiti maerekati ikamăkitakiniăi, pitsotakari. Erekamariko ätinani pikiti Teosokata
 ätipirika pauini ikapani, kotxi maerekati pikaminiă, pisa maerekani misiritikoătäă. Iuaă
 xamina tirinapika. !Oakaăka. Atxiiti pikiti ipi aua, txamari pite sari iuaă. !Erekari. 46 Iuaă
 kĭtxi piĭtoă auakaro !opina. Xamina !oakaăka. 47 Poki maerekati ikamăkitakiniăi,
 pimakatxakari. Erekamariko ätinoka poki auini Teoso auĭtetxi ininiătäăua pisini ikapani,
 kotxi maerekati pikaminiă pisa maerekani misiritikoătäă. Iuaă xamina tirinapika. !Oakaăka.
 Atxiiti poki ipi aua, txamari pite sari iuaă. !Erekari. 48 Iuaă kĭtxi piĭtoă auakaro !opina.
 Xamina !oakaăka.

49 Iökira nipokorimoni takiko atokokana xamina tirinakari takaăkako ikinimane kăkitimoni.
 Ikara atokokana ikinimane ataerekataăkako. 50 Iökira erekaro. Txamari iökira
 koketikosaaki kipatxikata, !erekaikaro. !Apakata xinitxi piökiratini ikapani. Atăo iökira
 atoko hitxako. !Hitxitakakapeua.

10

Kiki İtanorokata Itakanapakakini*(Mateo 5.31-32; 19.1-12; Arókasi 16.18)*

1 Xesosi potorika iuaă. Xotéia tōpa isa. İpiriăkitari Xotăo kăuaăriti. Iuaĭkana kăkiti
 apotiitaua iuamoni. Kaiăopokori kăkiti, ininiă oerekarauata, mitxi oerekarauanătini
 atokokana.

2 Kikiakori, pariseo inakanuia, apoka Xesosimoni. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isăkire,
 ininiă ipimaărina:
 –Atăokani erekari kiki takanapiniro İtanoro?

3 Ininiă Xesosi:
 –Kiatokopa itxa Moisesi paniătakiti?

4 Ininiă ninoa:
 –Moisesi paniătari kiki iökatsopatiniri aătsopa, İtanoro itakanapini aătsopate, ininiă eereka
 auiritari iua iokanatiniro oa –itxana.

5 Ininiă Xesosi:
 –Moisesi auiritai hĭtanoro hitakanapini, kotxi paikori hĭxinire. Teoso nireăkiti
 himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hĭtanoro hitakanapini. 6 Kotxi merepitipanika Teoso
 ikinipoko ikamakasaaki, ikamari kiki, sito pakini. 7 Ikara atoko ininiăpitikara, kiki
 takanapari iri, inoro pakini, İtanorokata auini ikapani. 8 Ininiă ätika atoko itxauana. Ininiă
 ipi kăkiti !itxaikauana. Ätinokara itxapekauana. 9 Ikara atoko ininiă, !erekari kăkiti
 kaiarikiniri Teoso apotiitakini –itxa Xesosi.

10 Eereka Xesosi imoianariakorikata kanapiriă aapokomonina. Iuaă apokasaakina,
 imoianariakori pimaări iua ikara săkiretxiti iuaĭkana oerekinina ikapani. 11 Ininiă
 isăpiretana:
 –Kiki İtanoro takanapakari, äto sito itaka inakari, maerekati ikaminaro İtanoro. 12 Iua
 atokokana sito ötaniri takanapakaro, äti ötanirita inakaro maerekati okaminiri ötaniri –itxa
 Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini*(Mateo 19.13-15; Arókasi 18.15-17)*

13 Iposo atoko ätikaka kăkiti anikari amarini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi misăkiretiniri
 Teoso ninoa amarini ikapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina
 Xesosimoni. 14 Xesosi ikara ikenakotakasaaki, !apokaerekatari. Ininiă iua:
 –Hăuiritariko amarini notamoni apokini. !Hĭtokakapiri, kotxi kăkiti Teoso auĭtetakani
 amarini atoko itxauana. 15 Ia atăo: Kăkiti mapakapakaniări Teoso, amarini apakapiniri

atoko iminakaniã, kona isa Teoso auítetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.

16 Ininiã Xesosi kataratari amarini. Itakari iuako ikiina nopini. Amanaãri Teoso erekari itakini amariniimoni.

Ātokori Ito Txineiroteri

(Mateo 19.16-30; Arókasi 18.18-30)

17 Xesosi iuaĩkana potorika. Iuasaaki ātokori miteka iuamoni. Ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ. —Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ātipirika nauini ĩkapani? —itxa.

18 Ininiã Xesosi:

—Kininiãpa “erekari” pitxano? Teosonanira erekari. 19 Pite imarotari Teoso paniãtakiti. !Pokaniuatape. !Pisiriĩkape āti ĩtanorokata. !Pĩitiriuatape. Poxiene !pikamape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako —itxa Xesosi.

20 Iua ātokori txari:

—Noereẽkiri, axapitipanikara ninakasaaki, nikĩpitari ikara Teoso paniãtakiti —itxari.

21 Ininiã Xesosi apokaerekatari iua. —Auapanika ātinoka pikamini tĩkane. Pisa. Tiitxi ikinika pinakiti pivẽxitako. Txineiro papakapakito pisikako matxineirotenimoni. Eereka pimoianatanoko nota. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxari iua.

22 Ikara Xesosi sãkire ikenakotakasaaki, imatinaniuata. Isipe. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kaiãori itii.

23 Xesosi saporika, misãkireta itxana imoianariakori:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auítetxi ininiãtaãua —itxa.

24 Imoianariakori:

—Anekani? —itxana. Iuaĩkana Xesosi txari:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auítetxi ininiãtaãua. 25 Atauako kamero napatari ākorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auítetiniri Teoso —itxana.

26 Imoianariakori iteene tsorĩkaãnãta. —Ininiã kipa sari Teoso auítetxi ininiãtaãua? —itxana imoianariakori.

27 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Teoso posotari ikinipoko ikamini. Kãkiti !liposotari. Teoso posotari anikiniri katxineiroteri itixinemoni —itxa.

28 Petro txari:

—Ate takanapapekari ikinipoko pite amoianatini ĩkapani —itxari Xesosi.

29 Ininiã Xesosi:

—Atão nitxai. Paapoko pitakanapiniã, pitariakori, pitaroakoro, piri, pinoro, pĩtanoro, pamariteni, pikikiote, pitakanapiniã notakata pisini ĩkapani, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini ĩkapani, 30 pitakanapakiti iua apiata nisikaiko. ĩkorasaaki nisikaiko itomaneri aapokotxi, itomaneri pitariakori, itomanero pitaroakoro, itomanero pinoroakoro, itomaneri pamariteni, itomaneri pikikiote, nisikaiko. Txamari iuasaaki patatsiitari pimisiritiko. Iuaritika eereka Teosokata pauapika ātipirika. 31 Uatxa apiari inakari, iuasaakiko minakati itxauako. Uatxa minakati inakari, iuasaakiko apiari itxauako —itxa Xesosi sãkire.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Mateo 20.17-19; Arókasi 18.31-34)

32 Xesosi imoianariakorikata Xerosareẽ kimaporite iãpotakasaakina, Xesosi ĩkiika. Iuasaaki ninoa maerekaxiniretinoka itxana. Apanakini ninoa tikini sikani pĩkarauata. Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana imoianariakori tosi pakini. Isãpiretana paĩtiki kãkiti kamakiti iuamoni tĩkane. 33 Ininiã iua:

—Hĩkenakota. Xerosareẽmoni asa uatxa. Iuaã nota hĩtari iaxitikiri sikaãkako sasetotxi auíteakorimoni, kaiõkatsopareriakorimoni pakini. Ninoa paniãtariko nota okiko. Iposo atoko Xoteo minakonimoni sika ninaãkako. 34 Inapetanonako. Inoropatanonako aãpitsaã. Ikiisokanonako. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi āti pakini õti inakasaaki iuaĩkana

nõkitikauako —itxa imoianariakorimoni.

Txiako Xoão Pakini Amanaãkiti

(Mateo 20.20-28)

35 Iposo atoko Txiako, Xoão pakini sari Xesosimoni. Ninoa Sepeteo anaakori.

—Koerekareri, ate nirekari aamanaãkiti pikamini —itxana.

36 Ininiã Xesosi pimaãna:

—Kipa hinireka nikaminii hite? —itxana.

37 —Pite ikinimane auite pinakasaakia, paunitaua pitekata aĩtopãkini, pikikomoni, pisaneremoni aĩtopãkini —itxana.

38 Ininiã Xesosi:

—!Himarotari hamanaãkiti, kotxi mapaõti napa atoko nota apakapariko iãtatxi tsĩtxiã niãtini ĩkapani. Hĩposotatari ikara hiãtini? Nĩpatxisataãkako tsĩtxiã. Hĩposotatari ikara atoko hĩpatxisatiko?

39 —Aposotapitika —itxana ninoa. Xesosi txana ninoa:

—Inipitikara hiãtariko nota iãtakiti. Inipitikara hĩpatxisataãkako nota patxisatiko atokokana. 40 Txamari !nĩposotari nauiritinii hite nikikomoni, nisanaremoni hiĩtopãkini, kotxi Teoso mereẽpekana kãkiti nikikomoni, nisanaremoni topãkakani tĩkane —itxa Xesosi.

41 Xesosi moianariakori tesi pakini kenakopiretakasaakiri Txiako, Xoão pakini amanaãkiti, ininiã ninoa omanatana. 42 Ininiã Xesosi akirita txana imoianariakori:

—Uaimoni hina. Hiĩtopãka notakata —itxana ninoa. —Hite imarotari Xoteo minakanua auiteakori pataparana. Ninoa auiritari kãkiti kaminiri ninoa paniãtakitinoka. 43 Ninoa atoko !hĩtxape. Apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatana apanakini. 44 Apanakini auite pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika. 45 Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitiki ĩkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri !uari. ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini ĩkapani. ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ĩkapani, kotxi nota iĩkitixirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxa Xesosi.

Mõsiãreti Patximeo Inakori

(Mateo 20.29-34; Arókasi 18.35-43)

46 Xesosi imoianariakorikata apoka Xerikoo sitatxiti. Eereka ipotorikasaaki imoianariakorikata itomaneri kãkitikata, iuasaaki mõsiãreti Patximeo inakori kimapori ĩtiniãpo iitopãkanãta. Tximeo inakori ãkiri iua. Iua mõsiãreti amanaãntaro txineiro. 47 Iua kenakotari Xesosi Nasareekiri inapaenetini, ininiã akirinãta:

—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.

48 Ininiã apanakini kãkiti pinitari:

—Maãtako. !Pakirinãtape —itxarina mõsiãreti. Iuaritika apiata akirinankata:

—Taviini apika mekani. Piamonĩkanoko nota —itxanãta.

49 Ininiã Xesosi iotoka itxa. —Hãkiritari iua mõsiãreti —itxa. Ininiã ninoa:

—Pipoxokoniuatako. Põkitikaua. Akiritapekai —itxarina iua mõsiãreti.

50 Ininiã Patximeo okanapari imãka inopini auakari. Pakoteri õkitikaua, sa itxa Xesosi akiritiniri manapi.

51 Ininiã Xesosi:

—Kipa pinireka nota kaminii pite? —itxari. —Apiananiri, nõsiãrera ninireka —itxari.

52 Ininiã Xesosi:

—Pisa. Erekapekai, kotxi pite auikari niposotiire —itxari. Iuasaakipeka Patximeo kõsiãrepeka itxa. Xesosikata sa itxa kimaporiã.

11

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini

(Mateo 21.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

1 Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareẽ. Őtanoxiratari, oriva mina

takikoãtaã takote apokana. Iuaã aua aapokotxi Petxipaxee inakori, Petánia inakori apaka. Iuaã Xesosi iokanatana ipi imoianariakori.

2 —Hísa ikiraã kaixiti auakari aapokotxiã. Iuaã hãpokasaaki, hãpokari xomêta ãkiri iaxiriãkori. Kãkiti !iitopãkapanika iua nopini. Híkoxirikari. Uaimoni mina hítxari. 3 Kãkiti pimaãkasaakii híte: "Kinirepa híkoxirikatari xomêta ãkiri?" hinikosaakiko: "Apiananiri nirekari iua. Iuaíkana akamoni aminariko," hítxako.

4 Ininiã eereka isana. Apokarina iua xomêta ãkiri iaxiriãkori kimaporiã aapokotxi tore takote. Ininiã ikoxirikarina. 5 Átikaka kãkiti iuaã auakani:
—Kinirepa híkoxirikatari xomêta ãkiri? —itxana Xesosi moianariakorimoni.

6 Ininiã Xesosi paniãtini iaõka apakapapiretana. Ininiã kãkiti iuaã auakani:
—Ininiã hanikaikari —itxana.

7 Ninoa anikari xomêta ãkiri Xesosimoni. Ininiã imãkana áti imãkana nopini auakari itakarina xomêta ãkiri nopini Xesosi topãkini íkapani. 8 Apanakini kãkiti matameëkari imãkana áti imãkana nopini auakari kimaporiã Xesosi napini tíkane. Apanakinipekana sauakari aãxike. Kimaporiã itakaãpotarina. 9 Ninoa Xesosi tikini íkani, iua apisa sikani pakini akiriãpokatana ipoxokoniritikana imakinikana:
—Peerekari Teoso, Apiananiri. Iua iokanatai pite atemoni. Anirekari erekari isikinii pite. 10 Peerekari Teoso, aãtokirini Tavii aãuïte ininiua atokokana iuaíkana apoka. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxaãpokatana.

11 Xesosi apoka Xerosareë. Teoso misãkiretiko aikotimoni isa. Iuaã íroã itxa. Ikinika iroko áki itikapokota. Iua atoko mapiãpe, ininiã isari Petánia aapokotxitimoni tosi imoianariakorikata.

Piko Mina Marito Pirena

(Mateo 21.18-19)

12 Ikatimatakasaaki ipotorikana Petánia. Iuusaaki Xesosi natxita. 13 Ikira atoko atamataro piko mina. Ito otsopa aua. Isari oamoni kariro iuãkatiniãro, kotxi piko mina tsopa auakasaaki, ori auapitika. Txamari apokasaaki, otsopanani auari, kotxi kona ori manapini.

14 Ininiã Xesosi:

—Kãkiti !itximaikaiko piri —itxari piko mina. Imoianariakori kenakotari isãkire.

Pirãtxi Vêxítakani Omitikiko

(Mateo 21.12-17; 20-22; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

15 Xesosi imoianariakorikata apoka Xerosareë. Xesosi íroã Teoso misãkiretiko aikotiã. Omitikana kãkiti iuaãtaã amotiitakani, sikatiitakani. Ikapakitikari amesa ninoa txineiro apakapakani amesane. Ikapakitikari kamoã vêxítakani topãkini apaka. 16 Iua !auritana kãkiti anikiniri tiitxi aiko ípirikoatinina. 17 Xesosi oerekana kãkiti iuaã auakani:

—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: *Ia naapoko. "Teoso misãkiretiko aikoti" akiritaãkako, ikini itixiti auakani misãkiretinino íkapani,*

itxa. Txamari híte txíkitakari ia aiko kíitiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.

18 Sasetotxi auíteakori, kaiõkatsoparerini pakini kenakotari Xesosi sãkire. Ininiã ninoa tsoríkaãta. Ixinikaxititana. —Kanatokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxanãtana. Ikinimane iteene apokaerekatari Xesosi sãkire, ininiãkara sasetotxi auíteakori, kaiõkatsoparerini pakini píkari Xesosi.

19 Ipiãkapokotapeka Xesosi takanapari sitatxi imoianariakorikata.

20 Katimatiníkata kimaporiã isaãpotakasaakina, atamatarona oa piko mina. Opípe. Okotsapekara ipinakepeta apaka. 21 Petro xinikari iua apisapanika Xesosi sãkire, ininiã akiritari Xesosi:

—Koerekareri, patamataro piko mina. "Kãkiti !itximaikaiko piri," pinakito. Oa piko mina ipípeka —itxari.

22 Ininiã Xesosi:

—Pauikapiretariko Teoso sãkire. 23 Atãoenekara nisãpiretai. Pauikiniãri Teoso sãkire, piposotari pipianiãtiniãri ikira õtanoxiratari: "Põkitikaua. Pokakataua potxoari uunitimoni." Pãkixinireë iteene pauikiniãri pisãkire iaõka apokini, ininiã apokapitikako pamanaãkiti. 24

Ikara atoko ininiã nota txai hïte, Teoso pimisãkiretakasaaki, pamanaãkasaakiri pinirekakiti, paukariko iposope Teoso sikinii, ininiã papakapapanikariko. 25 Teoso pimisãkiretakasaaki, äti pomanatiniã, pitakanapariko pomanãkare. Pimaxinïkaretiniãri maerekati ikaminii, ininiã piri iaxitikiri maxinïkaretari maerekati pite kamakiti. 26 Pimaxinïkaretakaniãri maerekati äti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona maxinïkaretari maerekati pite kamakiti apaka.

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni

(Mateo 21.23-27; Arókasi 20.1-8)

27 Iuaïkana apokana Xerosareë. Xesosi tïpokota aiko Teoso misãkiretiko pirikere äki tinikata. Itïpokonãtakasaaki, sasetotxi auïteakori, kaiökatsoparerini, kiomãtxiakori pakini apoka iuamoni. 28 Ininiã ninoa txari:

—Kipaniãpa pikamari ikora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina Xesosi.

29 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Nota apaka pimarauatako hïtemoni. Ätinoka nipimaãiko hïte. Hïsapiretiniãno, nota säpiretai hïte niokanatakiri uãka apaka. 30 Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoão? Käkitikani paniãtari Xoão? Hïsapiretano —itxana.

31 Ininiã ninoa xinikaxitinãta. Imisãkiretakakana. Ipimaãkakana:

—Natokopa itxa aãpakapapiretiniri iua? Aãpakapapiretiniãri: "Teoso paniãtari iua," ininiã iua: "Kinirepa kona hãuikatari iuani säkire?" itxapemaua. 32 Aãpakapapiretiniãri: "Kãkiti paniãtari iua," ikinimane omanataua —itxanãtana. Ninoa pïkari kãkiti kotxi ikinimane auikari Xoãoni atão Teoso säkire säpiretakari ininiua. 33 Ikara atoko ininiã ninoa apakapapiretari Xesosi:

—Ate !imarotari. Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, nota !nisãpiretai hïte nipaniãtakiri uãka.

12

Parïkauatakani Maerekani

(Mateo 21.33-46; Arókasi 20.9-19)

1 Eereka Xesosi säpiretana ninoa säpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:

—Kiki takarauata. Txipokori ova inakoronoka itaka. Ipiriketari. Ikamari ova maökiko. Iposo atoko itakare apanïkakixitika ikamari aapokotxi axapitiri õtanori ikikiote imakinetini ïkapani. Iposo atoko ipaniãtana ätikaka kikiakori itakare inïkatinina ïkapani, kotxi iua sariko õtakoxiti. Ninoa apakapamaroko ipixini ova iparïkana ïki. Iposo atoko katakareri sipe. 2 Ova manapi, iua katakareri iokanatarari iniritiri ninoa kikiakorimoni ova ipixini apakapini ïkapani. 3 Txamari iua apokasaaki ninoa maïkari iua. Ixirokitararina. "Pisipeka," itxarina. Miketika ikanapiripe.

4 —Iuaïkana katakareri iokanatarari äti iniritiri ninoamonikana. Txamari ninoa kikiakori misiritari iua. Kai soroã ikiporonakararina, karota itxapirina ikiiã. 5 Iuaïkana katakareri iokanatarari äti ninoamonikana, txamari ninoa okapiri iuani. Kaiãopokori iniritiakori iokanata ninoamoni. Apanakini inoropatana. Apanakini okana. Itxaãpotana.

6 —Iua katakareri auapanika ätinoka iokanatinini ïkapani, imi iteene itiretakiti. Imapotökire iokanatarari imi ninoamonikana. "Notamoni ninoa paxitariko namarite" itxa. Ininiã imi apoka ninoamoni. 7 "Katakareri äkiri napani. Maökari. Aökiniãri, itakare imakinika kaikotinaua ate," itxakakana kikiakori.

8 —Ininiã ninoa maïkari katakareri äkiri, oka itxapirina, kiki xiripire oka itxarina iïto.

9 —Ininiã kiripa ikama katakareri? —itxa Xesosi. —Iua kanapiriã. Okanako ninoa kikiakori. Ipaniãtana apanakini itakare imakinetinina ïkapani —itxa Xesosi.

10 Hïte atatsopatapekari ia Teoso säkire iökatsopatakori: *Aapokotxi kamakani kona nirekari ätika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maïkakari itxaua.* 11 *Teosokara txïkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni, itxa Teoso säkire iökatsopatakori.*

12 Xoteo auïteakori imarotarina Xesosi säkire. Ninoa imarotari ikamakitina takari makinetakani kamakiti atokokana, ininiã ninoa omanãkarauata Xesosi säpiretakiti xika.

Ninoa kinirão maĩkaka itxarina Xesosi, txamari !imaĩkarina iua, kotxi ipĩkarina kãkiti. Ininiã itakanaparina Xesosi, sipe itxana.

Homano Auĩte Īkitxitiko

(Mateo 22.15-22; Arókasi 20.19-26)

13 Eereka Xoteo auĩteakori iokanatana ätikaka Erotxi sãkire auĩäkani, ätikaka pariseoakori pakini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, kotxi ninoa nirekari Xesosi kaminiri maerekati imaĩkinirina ĩkapani. 14 Ninoa apokasaaki, imisãkiretarina Xesosi:

—Koerekareri, ate imarotari pite sãkire atãonani ininiãua. Poerekari atãonani Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ĩkapani. !Pipĩkari kãkiti. Kãkiti poiãori pimisãkiretini atokokana kãkiti apiari pimisãkireta apaka. Ikara atoko ininiã, pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? 15 Atãokani asikiniri iuamoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxana. Xesosi imarotari isãkirena. Imarotari ninoa pimarauatini isãkire ikerokini ĩkapani. !Inirekarina atão inakari imarotinina. Ininiã Xesosi txana ninoa: —Kinirepa hãtamakaerekatano nota? Himinaro txineirota. Ninirekari natamatiniro —itxa.

16 Ininiã iminarona. —Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana. Ininiã ninoa: —Sesa sanõka, iuãka pakini —itxana.

17 Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, hĩsakariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsakariko Teosomoni iua nakiti —itxana. Ininiã kasãkirena ninoa, kotxi peerekari Xesosi apakapapiretakiti.

Ipĩkari Ōkitikiniua Mauikakoni

(Mateo 22.23-33; Arókasi 20.27-40)

18 Kikiakori satoseo inakoni, !auikari kãkiti ipĩkaripeka iuaĩkana õkitikiniua iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Ninoa satoseo apoka Xesosimoni.

19 —Koerekareri, Moisesini iõkatsopatari ia ipaniãtakiti: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesi. 20 Setxi itarixiakori aua ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari takaro sito. Txamari ipĩkasaaki meenetopanika itikinitaro. 21 Ininiã äti itari takaro oakana. Ipĩkasaaki !keenepanikaro oa. Iua atokokana itxape äti itari. 22 Ininiã imakinikana ninoa takapiimaro oa. Ikinikana ninoa meenenipanika ipĩpena. Eereka oanipekana apaka opĩpe. 23 Ipĩkani õkitikasaakiaua, kiriĩtanoropa otxatauaoko? Kotxi ikinikana setxi takapekaro oa —itxana.

24 Ininiã Xesosi:

—Hĩte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. Teoso posotiire apaka !himarota. 25 Ipĩkani iuaĩkana õkitikasaakiaua, Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxapekauana. !Ītanorouataikako. 26 Hĩte !auikari ipĩkani õkitikiniua. Hĩte atatsopatapekari Moisesi iõkatsopatakiti aanaia tirinakari pirena. Iuasaaki Teoso misãkiretari Moisesi: “Apraõ, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxari Moisesimoni. 27 Ikara atoko ininiã Apraõ, Isaki, Xakoo pakini õkitikapekaua iuaĩkana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Kona ipĩkani Teosoneni itxaua Teoso. Amananini hĩkerokari —itxa Xesosi satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini

(Mateo 22.34-40)

28 Iuaãtaã aua kaiõkatsopareri. Ikenakotana ninoa misãkiretakakiniua. Ikenakotari Xesosi apakapapiretakiti erekari ene. Ininiã iua pimaãri Xesosi:

—Īkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireẽkiti akamini?

29 Xesosi apakapapiretari:

—Teoso paniãtakiti apiari ia: “Isaero tõpa auakani, hĩkenakota. Ateosone Apiananiri iua. Iuananira Teoso txaua. 30 Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã, ikini pitaparaxinireẽ pakini.” 31 Ätipekana Teoso paniãtakiti apiari ia: “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko äti.” Iuananira Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua —itxa Xesosi.

32 Ininiã iua kaiõkatsopareri apakapapiretari Xesosi:

—Inipitikara pisãkire, koerekareri. !Auari äti Teoso. Iuanokara auari. 33 Ininiã atiretamariko Teoso ikinipoko anireẽkitiã, ikinipoko axinikakitiã, ikini ataparaxinireẽ. Atiretamanako apanakini äitoka atiretini atokokana. Ikara Teoso paniãtakiti ipi apiari

txaua. Teoso paniätakiti pirätxi aõkini iua ïkapani poiãori —itxa Xesosimoni.

34 Xesosi kenakotakasaakiri isãkire ereka inini, itxari iua:

—Pite auñtearitari Teoso. Iposo atoko apanakini !kataparaxinireika apikomoni ipimainirina.

Teoso Mereëkiti Tavii Apika Mekaniri

(Mateo 22.41-46; Arókasi 20.41-44)

35 Xesosi Teoso misãkiretiko aikoti oerekaruanãtakasaaki, ipimaãri:

—Kinirepa kaiõkatsoparerini sãkire: "Tavii apika mekanirako Teoso mereëkiti txauako?"

itxana. 36 Erekar Matamatakoti kamasãpirenatakari Tavii: *Apiananiri misãkiretari niauñte: "Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua," Apiananiri txari niauñte,*

itxa Taviini. 37 Tavii akiritari iua Teoso mereëkiti "Niauñte." Ikara atoko ininiã, natokopa itxa iua Tavii apika mekani ininiua? —itxa Xesosi. Iuasaaki ikinimane kãkiti iuaã apitiitakaniau potxitari Xesosi sãkire.

Kaiõkatsoparerini Maerekani Pirena

(Mateo 23.1-36; Arókasi 20.45-47)

38 Xesosi oerekaruanãtakasaaki, õtãkikana kãkiti:

—Kaiõkatsoparerini moianari !hñtxapeua. Ninoa potxitari mãkatxi ereri ieretakinina kãkiti apisatoõ inapinina ïkapani, kãkiti atamatinina ïkapani. Ninoa apokaerekatari imisãkiretikona ipaxitikona nipokori sikikoãtaã inapaãpotakasaakina. 39 Ninoa potxitari kãkiti topãkini apiaerekatakari nopini iitopãkinina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiiniriã ninoa potxitari kakiiniriteri topãkinimoni iitopãkinina. 40 Ninoa mixirikari tikinitakoni aapoko,

iuaritika okanani imisãkiretarina Teoso kãkiti apisatoõ, ininiã kãkiti uãkatari ninoa erekarini atoko ininiãuana. Teoso iteene misiritanako kãkiti ikara atoko inakani.

Tikinitakoro Matxineiroto Sikakito

(Arókasi 21.1-4)

41 Xesosi topãka txineiro Teoso ïkapani apakapikoãtaã. Xesosi itikari kãkiti ieretakiniro txineiro kaixa ãki. Itori katxineiroterini okaro txineiro mirikinito kaixa ãki. 42 Eereka tikinitakoro matxineiroto apoka iuaã. Otakaro ipi txineiro otaki kaixa ãki. Poiãonoka txineiro. 43 Ininiã Xesosi akiritana imoianariakori. —Inipitikara nisãpiretai hñte. Õkora tikinitakoro matxineiroto sikakito apiata. Apanakini sikakito poiãoka. 44 Kotxi ninoa sikaro txineiro itetakoro. Oa matxineiroto sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

13

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko

(Mateo 24.1-2; Arókasi 21.5-6)

1 Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi pokĩkasaaki, imoianari misãkiretari iua:

—Koerekareri, patamata ia kai aapokotxiti itomaneri. Amaripokori. Ia aiko Teoso misãkiretiko peerekari.

2 Ininiã Xesosi:

—Hãtamataria ia aiko mitari. ãti õti imakinika irikaãkako. Kona kai kaikotaikako ãti kai nopini —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini

(Mateo 24.3-14; Arókasi 21.7-19)

3 Xesosi topãka oxiratari nopini Teoso misãkiretiko aikoti apisatoõ. Iuaã aua oriva minanape. Iuasaaki Petro, Txiaiko, Xoão, ãtree pakini apoka iuamoni. Ninoanoka aua iuaã.

4 Ipimaãrina Xesosi:

—Kirisakipa aiko Teoso misãkiretiko irikaãka? Natokopa itxa aimarotiniri ikara õti apisapanika?

5 Ininiã Xesosi:

—Erepaniko. !Hãuiritapiri apanakini misirienetini hñte. 6 Itoipaniriko kãkiti, "Xesosikarano," inakanipaniko. Ninoa misirienetari kaiãopokori kãkiti. 7 Neenamtxi hñkenakoenetakasaaki, neenamtxi ene hñkenakoenetakasaaki, !hñpikarauatape. Ikara auapitikako, iuaritika kona xipokatxi õtipanikani. 8 ãti uãka neenamauata ãti uãkakata. ãti tixini auakani neenamauatako ãti tixini auakanikata. ãtikaka itixi iakeëkatakako. Kaiãopokopaniri natxi. Amarini auini tsi atoko itxapaniko.

9 —Erepaniko hïte. Himaïkaãkako, auïtetximoni hïsiãkako. Hinoropataãkako aãpitsaã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Nota sãkire hãuikini xika hïte anikaãkako poiãori auïtetximoni. Apiari auïtetximoni apaka hanikaãkako. Iuasaaki hïte sãpiretanako ninoa Teoso iokanapirena erekari. 10 Itixi xipokini apisapanika Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãkako ikinimanemoni ikini itixitikinimoni. 11 Kãkiti maïkasaakii hïte, anikasaakii hïte auïtetxiakorimoni, !hïxinikapiri hïsiãkire tïkane hïsiãkirauatini apisapanika. Hïsiãkirauatakasaaki, iuasaakipeka himarotari hïsiãkire. Erekar Matamatakoti txïkitakai iuasaaki hïsiãkire himarotini. 12 Kãkiti sikanapariko atão itariakori auïtetximoni okiko tïkane. Iriakoritxi sikanapanako imiakori auïtetximoni okiko tïkane. Eenetxiakori omanatana iriakori, inoroakoro pakini. Eenetxiakori xika ninoa okapeëka. 13 Nota sãkire hãuikini xika, ikinimane omanatai hïte, iuaritika himatakanapakaniãri nisãkire hãuikini, hanikaãkako Teoso tixinemoni —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Iteene Maerekanitxi Apokini

(Mateo 24.15-28; Arókasi 21.20-24)

14 Iuaïkana Xesosi sãpiretana:

—Hïtikariko Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Kitxakapiriãka Teoso sãkire sãpiretakari Tanieo inakori sãpiretapekari ikara pirena. (Ininiã hïte ia atatsopanãtakanii, hïkenakotariko Xesosi õtãkikiniua.) Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki hïtikasaaki, hïte Xotéia tõpa auakanii, himitekapoka mitaxiratarimoni. 15 Iuasaaki hïte haãpoko nopini auakanii, katima hïtxako hïkatxakini. Haãpoko !hïiroãpe hïtii himaktxakini ïkapani. 16 Hïte kikio auakanii, !hïkanapiripe haãpokomoni himãka hãpini ïkapani. 17 Ikarasaaki !erekapaniri sito kamixiromoni, sito kaxitakakareromoni. 18 Teoso hamanaã himitekini kamoïsaaki, kotxi himitekini mitaãsaaki !erekari. 19 Iuasaaki atatsiiri auakatapitikako. Ia atatsiiri apiata atatsiitaãkako. Kitxakapiriãka itixi Teoso kamakasaaki kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti apisa kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti napa atoko !ikara atoko inakari atatsiiri !auaikako. 20 Teoso mapoiãotakaniãri iua õti kãkiti atatsiirauatini õti, !auaikamako kãkiti. Ikinipekamako ipïpemanako. Teoso iotokakariko ïkora atatsiiretxi, imereëkini mapinakani ïkapani.

21 —Apanakini sãpiretiniãi hïte: “Xesosi Teoso mereëkiti ia,” hinikosaaki, !hãuikapiri. “Xesosi Teoso mereëkiti ikiraãtaã,” hinikosaaki, !hãuikapiri. 22 Kotxi Teoso mereëkiti minakaniiua apokapitikako, “Xesosikarano nota,” inakari. Apaka apanakini apokapitikako, “Teoso sãkire sãpiretakarikarano nota,” inakari. Paxirari ninoa sãkire. Kãkiti ikara atoko inakani kamariko posotiiretxi, kãkiti itikiniri ïkapani. Ninoa nirekamari Teoso mereëkini imisirienetinina. 23 Erepaniko. Ikara õti apokini apisapanika nõtãkikai hïte —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini

(Mateo 24.29-31; Arókasi 21.25-28)

24 —Iua misirikaretxi napa atoko atokatxi iuakapeka. Kasiri !iponikaika. 25 Iõriki iaxitikero irikako. Ikinipoko kaikori iaxiti auakari ioïketaãkako. 26 Iuasaakipekako ikinimane atapariko kãkiti itari iaxitikiri apokaãpotini katxiãri ãki. Itapararitika apoka. Kaiotximereri itxaua iuasaaki. 27 Iuasaaki iokanatana initiriakori iaxitikini ïtinixitimoni, ipinimoni ïtinixitimoni, atokatxi pokïkinimoni, atokatxi ereëkokinimoni. Iokanatana initiriakori ikini itixitimoni kãkiti imereëkini apitiitinina ïkapani —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Piko Mina Pirena

(Mateo 24.32-35; Arókasi 21.29-33)

28 Iuaïkana Xesosi sãkirauata. —Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ïkapani. Pooïoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoï apokanapanoka,” hïtxa. 29 Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hïtikasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini. 30 Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa. 31 Iaxiti xipokapitikako. ïkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kãkiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi

(Mateo 24.36-44)

32 Iuaïkana Xesosi sãkirauata:

—Kãkiti !imarotari ikara õti manapi apokini. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara õti. Nota Teoso ãkirikanera !imarotari ikara õti. Nirinanira, Teosonanira, imarotari. 33

Hiätapapikariko. Hīkoatapikako. Teoso himisākiretapikako. Kotxi !himarotari ikara ōti apokini.

34 —Nikanapiriākasaaki, kiki ōtako sikari kanapiriini atoko nitxa. Iua kiki potorikasaaki, ipaniātana initiriakori aapoko inīkatinina. Ikininape isikanapana parīkatxi ikaminina. Ipaniātari initiri aapoko toreātaā kaikotakari, "Araōkire pitxako," itxari. 35 Nota hītari iaxitikiri iua kiki ōtako sikari atoko nitxako. Ātipirika hiätapapikanoko, kotxi !himarotari nota apokini ōti. !Himarotari mapiātikikauako napoka. !Himarotari apanīkanōkauako napoka. Imapirīkatauako napoka. Īkanōkapanikauako napoka !himarotapaniri. 36 Atxiīti patimari napokini, ininiā hīkoatapikako, mimakatika hinini ĩkapani nota apokasaaki. 37 Ininiā ātipirika hiätapapikanoko. Ikininapemoni apaka ikara nitxa —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

14

Xesosi Okaenetiko Pirena

(Mateo 26.1-5; Arókasi 22.1-2; Xoāo 11.45-53)

1 Iuasaaki kākiti apotiitaua ipi kiiniriti auakasaaki. Páskoa kiiniriti, pāo miātiākati nikiko kiiniriti pakini aua. Ipi ōti kiiniri potorikini apisapanika sasetotxi auíteakori, kaiōkatsoparerini pakini xinikaxitita:

—Natokopa atxatariko Xesosi amaīkini aōkini ĩkapani? 2 !Amaīkapaniri kiinirisaaki, kotxi amaīkiniāri, kākiti naiatamaua eereka —itxanātana.

Sito Kamariāro Mīkaro

(Mateo 26.6-13; Xoāo 12.1-8)

3 Xesosi auanāta Petānia aapokotxiti Simāo inakori aapoko. Iua Simāo akiritaāka "Maere Matati." Simāo aapoko Xesosi nipokonātakasaaki, sito apoka. Oa minari kopitipaki kai kamakori, kai arapástiro inakoro. Kopitipaki āki aua kamariāro, nato inakoro. Pakaronepokoro. Oāpokasaaki Xesosimoni, opakauanakari kopitipaki. Okitakaro kamariāro Xesosi kiiā. 4 Iuasaakipeka apanakini iuaā auakani omanākarauata. —Kinirepa oioanataāka kamariāro? 5 Ovētxitamaroko, ininiā kaiōpokomaniko txineiro oāpakapamako. Tresētosi txineiro ota prata kamakori oāpakamako. Txineiro mauakinitimoni osikiniā erekamariko — itxana. Iteene ikapatitana. 6 Ininiā Xesosi:

—Ikara atoko !hīttxapero. !Homanatapero. Erekari okaminano. 7 Kākiti matxineiroteni auapikako hītekata. Hinirekasaakiriko hīsikaro txineiro ninoamoni. Nota !uari ātipirika hītekata. 8 Oia sito kamari ikinipoko oimarotakiti nota ĩkapani. Nipinini apisapanika oina notamoni. Omaritari niīto, niīto iposope inini nikatiko ĩkapani. 9 Atāo nisāpiretai hīte. Teoso iokanapirena erekari sāpiretikoātaā ikini itixiti, osāpiretaākako apaka oia sito kitakiniro kamariāro nikiiā, ininiā kākiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —itxa Xesosi.

Xotasi Mīkapiritiniri Xesosi

(Mateo 26.14-16; Arókasi 22.7-16, 21-23; Xoāo 13.21-30)

10 Tosi pakini Xesosi moianariakori. Imoianari Xotasi inakori sari sasetotxi auíteakorimoni. Imisākiretana ninoa Xesosi imīkapiritini ĩkapani, ninoamoni isikiniri ĩkapani. 11 Ikenakotakasaakirina Xotasi sākire, ipoxokoniuatana. Isikaenatarona txineiro iuamoni. Eereka Xotasi iātapari Xesosi imīkapiritini ōti.

Páskoa Kiiniriti Kamiko

(Mateo 26.17-25; Arókasi 22.7-13)

12 Páskoa kiiniriti potorikini ōti, soti auíte anaakori okiko ōti, Xesosi moianariakori misākiretari iua:

—Namonipa pinirekatari Páskoa kiiniriti akamini?

13 Ininiā Xesosi iokanatanana imoianariakori ipi. —Hīsa sitatximoni. Iuaā kiki āparaā kopitiā anikakari hāpiākata. Iua kikikata hīsa. 14 Iua sinimoni kaapokori himisākireta. Hīttxariko iua: "Koerekareri nirekari imarotiniri, namonipa erekari imoianariakorikata inipokotini Páskoa kiiniriti ikamakasaakina?" hīttxariko. 15 Ininiā iua oerekaiko hīte itanokiri koa mitapoari. Auapeka kākiti topākini. Imakinika oeretapeēkaika —itxana.

16 Ininiā imoianariakori sari. Sitatxi apokasaakina Xesosi sākire iaōka aua. Ininiā ninoa kamari nipokori Páskoa kiiniriti ĩkapani.

17 Īkanōkapeka inakasaaki Xesosi apoka tosi imoianariakorikata. 18

Inipokonātakasaakina, Xesosi txana:

—Atāo nisāpiretai. Āti hīte notakata nipokotakari mīkapiritanoko nota —itxa.

19 Ininiākara Xesosi moianariakori matinaniuata. Ipimaārina Xesosi:

—Notakani atxiīti? Ātipekana:

—Notakani atxiīti? Ininiā imakinikana ikara atoko itxana. 20 Ininiā Xesosi:

—Ātika hīte notakata auakari mīkapiritano. Notakata komiri iopitiātakarikarako sikano nimokaiakariakorimoni. 21 Nota hītari iaxitikiri okaākako. Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari nipinini tīkane. Nota hītari iaxitikiri mīkapiritakari iteene misiritaākako. Erekarariko maponaniākatika inaākamako.

Xesosi Īto, Iarēka Pakini

(Mateo 26.26-30; Arókasi 22.14-23; 1 Korīto 11.23-25)

22 Xesosi imoianariakorikata nipokonātakasaaki, Xesosi kosekari komiri. Imisākiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari. Imapopeēri komiri, xanaka itxari imoianariakorimoni. —Apakapa, nika hītako. Ia niīto —itxana.

23 Iposo atoko koseka itxaro iākoanotxi. Imisākiretari Teoso:

—Erekapitikari ia iāriā pisikakiti atemoni. Ininiā iākoanotxi isikana imoianariakori. Ikinikana iātarina iāriā. 24 Ininiā Xesosi:

—Ia niarēka xiketakariko makatxakariko kaiāopokori kākiti maerekani. Teoso sāpiretapekari kākiti ikamaenetakiti amaneri kākiti ikapani. Ia niarēka oerekari kākiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. 25 Atāo nisāpiretai. !Niātaikaroko ovapeē, Teoso auītetxi ininiātaāua nimapokakanisaaki. Iuaā napokasaaki niātari. Amaneri iāriāti niātako —itxa Xesosi.

26 Eereka ninoa xikarauata Teoso ikapani. Iua atoko isana oriva mina auiniātaā, oxiratari nopini.

Xesosi Sāpiretari Petro Kipatiniri Iua

(Mateo 26.31-35; Arókasi 22.31-34; Xoāo 13.36-38)

27 Xesosi misākiretana imoianariakori:

—Ia ikanōkati hīkinika hīte takanapanoko nota, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari: *Nokariko soti auīte piratakari, ininiā ikinika ipiraakori iarikitatako,*

itxa Teoso sākire iōkatsopatakori. 28 Ininiā eereka nota nipinaāka atoko, iuaikana nōkitikaākaua atoko, nisako hīte apisa Kariréiamoni —itxa Xesosi.

29 Ininiā Petro:

—Nota !nitakanapai pite. Atxiīti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai.

30 Ininiā Xesosi:

—Atāo nisāpiretai. Ia ikanōkati patari ipikata sākirauatini apisapanikako, ipi āti pakinikata, “!Nimarotari iua,” pitxanoko —itxari Petro.

31 Petro apakapapiretari itaparaxinireritika:

—Atxiīti pitekata nokaāka, iuaritika kona nota sāpiretari apanakini nimimarotakanii pite. Ikininape Xesosi moianariakori Petro sākire iaōka ikamana.

Xesosi Misākiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriātaā

(Mateo 26.36-46; Arókasi 22.39-46)

32 Xesosi imoianariakorikata apoka ātiātaā kākiti akiritakiti Xetsémani inakoriātaā. Iuaā Xesosi paniātana imoianariakori:

—Uai hiītopāka. Teoso nimisākiretako —itxa.

33 Anikari Petro, Txiako, Xoāo pakini iuakata apikomoni. Iuaā Xesosi iteene matinaniuata. Maerekaxiniretinoka itxa. 34 Ininiā iua:

—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiā okaaritano. Uai hīkaikota. Araōkire hītako —itxana.

35 Apikomoni isa. Ipamaka xitimoni, misākireta itxari Teoso. 36 Itxari iri:

—Papai, pite posotari ikinipoko pikamini. !Pauiritapeno paītiki natatsiirauatini, iuaritika ninirekari pite nirekakiti nikamini. Nota nirekakiti nikamini kona ninireka —itxari iri.

37 Eereka ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni, txamari ninoa imakanãta. Xesosi akiritari Petro:

—Simão, himakanãta? Kona hĩposotatari äti oaranoka hĩkoatini? 38 Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĩkamini, !hĩkamapiri. Araõkire hĩtxako. Himisãkiretariko Teoso, ininiã !hĩkamari maerekati. Kãkiti xinire atxiiti !inirekari maerekati ikamini. Txamari kãkiti ïto tapara poiãoka, ininiã ikamari maerekati. Ininiã erepaniko —itxana ninoa.

39 Iuaĩkana isa Teoso imisãkiretini ïkapani. Teoso imisãkireta, mitxi isãkire atokokana itxa. 40 Iposo atoko ikanapiriã. Txamari iuaĩkana ninoa imakanãtapanika. !Iposotarina ikoatinina. Ipẽtauatana, ininiã !kasãkirena.

41 Iuaĩkana ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni. —Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Iaõpe. Hãtapana. Hĩtari iaxitikiri uatxa sikaãkako maerekati kamakanimoni. 42 Hõkitikaua. Masa. Hãtapana. Apokaãpota kiki nimĩkapiritakiri —itxana.

Xesosi Maĩkiko Pirena

(Mateo 26.47-56; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

43 Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xotasi apoka. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara. Iminana ito kiki, saasara mĩkani, piriri mĩkani. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini iokanatarari Xotasi kikiakorikata Xesosi imaĩkinina ïkapani. 44 Xotasi mitxipeka sãpiretari kikiakori:

—Nota apitxokakiti Xesosipitikarako iua. Iuasaaki himaĩkapekariko. Erepaniko hanikasaakiri, imamitekakani ïkapani —itxa.

45 Xotasi apokasaaki, isakatapitipori Xesosimoni. Akiritari: —Koerekareri. Inakasaakipeka apitxoka itxari.

46 Inakasaakipeka kikiakori maĩka, anika itxarina Xesosi. 47 Kiki iuasaaki iuaã auakari kosekaro saasara. Iua sauaãkatari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri. Itsotakakĩpitari. 48 Iuasaakipeka Xesosi:

—Hĩte ina himaĩkinino ïkapani, saasarakata, piririkata. Kiĩtiriri atoko hĩtxapeno nota himaĩkinino. 49 Ikiniõtika nota auanãtari hĩtekata Teoso misãkiretiko aikoti äki, noerekarauatakasaaki. Iuaã hĩte !imaĩkano nota, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatapeẽkaika hĩte maĩkinino kiĩtiriri himaĩkini atoko —itxana ninoa.

50 Iuasaakipeka ikinika Xesosi moianariakori miteka, asika itxarina iua. 51 Iuasaaki ätokori sari Xesosi tikini. Iua mãka ätinoka aua iĩtoã pirikakari. Kikiakori maĩkamari iua. 52 Imãkanoka kaikota iuakoãna. Kasarapeka imiteka iua ätokori.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ

(Mateo 26.57-68; Arókasi 22.54a; 63-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

53 Ninoa anikari Xesosi sasetotxi auĩte apiatakari aapokomoni. Iuaã ikinika sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini pakini apotiitaua. 54 Petro ikira atoko isaãpota Xesosi anikakani tikini. Ìroã sasetotxi auĩte aapoko piriketakoriã. Iuaã iitopãka sasetotxi auĩte apiatakari nitiriakorikata. Iroka xamina tinipoki.

55 Aapokotxi äki sasetotxi auĩteakori, ikinika Xoteo auĩteakori pakini pimaãna kãkiti: —Kipa imarotatari maerekati Xesosi kamini? Ninoa nirekari Xesosi okiko imaerekani xika. Txamari !apokarina imaerekani imarotakani, kotxi !ikamari maerekati. 56 Kaiãopokori kãkiti sãpiretari maerekati Xesosi kamakiti, txamari paxirari ninoa sãkire, kotxi äti sãpiretakiti ipinimoni, äti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpotana.

57 Apanakini kiki õkitikaua, sãpireta itxarina ia aãpirena Xesosi ikamapiretinina. 58 Ninoa: —Ate kenakotari isãpiretiniri: "Nirikariko ia aiko Teoso misãkiretiko aikoti kãkiti kamakiti. Ipi äti pakini õti inakasaaki nikamariko äti aiko kãkiti makamakinini," itxa isãkire.

59 Txamari ikara sãkiretxi äti sãpiretakiti ipinimoni, äti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpota.

60 Iposo atoko sasetotxi auĩte apiatakari tima ikinimane apisatoõ. Iua pimaãri Xesosi: —Kininiãpa na papakapapiretari ninoa sãkire? Kixikapa ninoa ikara atoko txanãtai? —itxari.

61 Txamari !kasãkireri Xesosi. !Apakapapiretari. Ininiã sasetotxi auĩte apiatakari iuaĩkana

pimaãri:

—Pitekani Teoso mereëkiti txataua? Pitekani Teoso äkiri txataua? —itxari.

62 Ininiã Xesosi:

—Ari, iua äkiripitikanano. Hätamatariko kãkiti itari iaxitikiri topãkini Kaposotiireri kikomoni. Hätapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini katxiãri äki —itxa.

63 Iuasaakipeka sasetotxi auïte apiatakari matsorãkari imãka, kotxi iuãkataru Xesosi säkire maerekati ininiua. —!Anirekaikari Xesosi kamakiti säpiretakani. Atokopeka. 64 Kotxi hïte kenakotapekari isãkire maerekati, "Teoso äkirirano" inini. Natokopa atxatari iua? —itxana. Ininiã ninoa apakapapiretari:

—Okaãkapitikako —itxarina.

65 Apanakini kiisokari Xesosi. Mãkatxi mataã iapirikarina ikiiã oki manapi imatamatakani ïkapani. Iposo atoko iãsokarina. —Pisãpiretaua, kipa äsokai? —itxarina. Sasetotxi auïte nitiriakori apaka äsokari iua iuakoãna.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini

(Mateo 26.69-75; Arókasi 22.54b-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

66 Iuasaaki Petro ixiti aua aapokotxi piriketakorï äki. Sasetotxi auïte apiatakari nitero ätokoro apoka iuaã. 67 Oãtamataru Petro irokanãtini xamina tinipoki. Oa mixinitari iua.

Ininiã oa:

—Xesosi Nasareekiri moianarikai pite apaka —otxa.

68 Ininiã:

—Kona, nota !imarotari pisãkire —itxaro. Iuasaaki pirikere ïronakikoãtaã isari.

Iuasaakipeka patari säkirauata. 69 Oa sasetotxi auïte nitero atamataru iua iuaã. —Ere kiki iua moianaripitikara —otxana ninoa Petro takote auakani.

70 —Kona iuano nota —itxa. Païtiki ninoa iuaã auakani:

—Iua moianaripitikarai. Pite Kariréiakirikarai. Pisãkireëra ate imarotai —itxarina.

71 Ininiã Petro:

—Nota !imarotari kiki ikara atoko hinanãtakiti. Atãoene nimasãpiretakaniã, Teoso misiritamanoko. Teoso imarotari nota säkire atãoka nisãpiretinii —itxana.

72 Ikara atoko Petro inakasaaki, iuaïkana patari säkirauata. Ininiã Petro xinikari Xesosi säpiretakiti iuamoni. "Ipikata patari säkirauatini apisapanikako, ipi äti pakinikata, '!Nimarotari iua,' pitxanoko." Ikara inakari ixinikasaaki, itxiapata.

15

Xesosi Pirato Apisatoõ

(Mateo 27.1-2, 11-14; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38a)

1 Katimatinikata sasetotxi auïteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, ikinimane Xoteo auïteakorikata xinikaxitinãta. Ipaniãtarina Xesosi iaxirikiko. Iposo atoko anika, sika itxarina Piratomoni. 2 Pirato pimaãri Xesosi:

—Pitekani Xoteoakori auïte txataua? —itxari. Ininiã Xesosi:

—Ari, pisãkire atãopitikara.

3 Sasetotxi auïteakori apoiãpotari Xesosi, txamari Xesosi !kasãkireri. 4 Ininiã Pirato:

—Na papakapapiretatari? Ninoa iteene misãkirepiretai —itxari.

5 Iuaritika Xesosi !apakapapiretari. Ininiã Pirato äkixinireë:

—Kinirepa kona apakapapiretari? —itxa.

Xesosi Okiko Nirekiko

(Mateo 27.15-26; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38b-19.16)

6 Pãskoa kiiniriti auakasaaki, Pirato itotari isikakiniri kateia äki auakari kãkiti nireëkiti. 7 Iuasaaki Xesosi maïkikosaaki, Pahapasi inakori aua kateia äki. Iua Pahapasi apanakini kateia äki auakanikata okaniuatapeka Homanoakori inaiatakasaakina. 8 Pirato säkirauatakasaaki Xesosikata, kãkitipokoni apoka Piratomoni. —Kateia äki auakari pisikaka —itxarina.

9 Ininiã Pirato pimaãna:

—Hinarekatari nisikakiniri Xoteo auïte hïte ïkapani? —itxana.

10 Pirato iteene imarotari sasetotxi auïteakori sikari Xesosi iuamoni Xesosi ixikotinina xika.

11 Sasetotxi auïteakori maasakana ninoa iuaã apotiitakaniua:

—Hamanaãri Pirato Pahapasi isikakini ïkapani —itxana kãkitimoni.

12 Pirato iuaïkana pimaãna:

—Natokopa nitxatari ia kiki Xoteo auïte inakori? —itxa.

13 Akiripoakatana:

—Aamina ïpiriãmitakari nopini hïtokakitari —itxana.

14 Ininiã Pirato:

—Kixikapa? Maerekati !ikama —itxa. Apiata akiripoakatana:

—Aamina ïpiriãmitakari nopini hïtokakitari —itxakatana.

15 Ininiã Pirato sikakari Pahapasi ninoa ïkapani, kotxi inirekari ikamapoxokonitininina ninoa kãkiti. Eereka ipaniãtari Xesosi xirokitatiko aãpitsaã. Eereka Pirato paniãtari sotatoakori tokakitiniri Xesosi aamina ïpiriãmitakari nopini.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi

(Mateo 27.27-31; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.1-3)

16 Ininiã sotatoakori anikari Xesosi Pirato aapoko ãki. Akiritarina ikinika sotato. 17 Iposo atoko ieretakarina mãkatxi põkamarari Xesosi ïtoã. Ikamarina saporïëta kotipiaro kamakori, taka itxarina Xesosi kiiã.

18 —Aãuïte —itxarina Xesosi inapetinina. —Xoteo auïtekai pite —itxarina.

19 Iaritakiitarina aãkeë. Ikiisokarina. Ikapotoreëkauana Xesosi apisatoõ. —Aãuïte —itxarina Xesosi inapetinina.

20 Inapetakarina atoko imakatzakarina mãkatxi põkamarari. Xesosi mãka iuaïkana ieretaka. Eereka anikarina Xesosi aamina ïpiriãmitakari nopini itokakitinirina ïkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina ïpiriãmitakari Nopini

(Mateo 27.32-44; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

21 Ipixinipokoriti itaõkitarina kiki Simão inakori. Sireni sitatxitikiri iua. Iua anaakori Arexãtri, Hopo pakini. Iuasaaki Simão apoka Xerosareë. Sotatoakori paniãtari iua:

—Ia aamina ïpiriãmitakari panikinari —itxana.

22 Anikarina Xesosi ixirataã, Kóokota inakoriãtaã. Xoteo sãkire “Kóokota.” Apanakini akiritari iua oxirataru uãka “Kiitãtatxi,” inaãka akiritiko. Iuaã apokana. 23 Isikamarina iãriã pinïtxikata, miha inakorokata, Xesosi iãtini ïkapani, itsii imimarotakani ïkapani, txamari ïnirekaro iãtiniro. 24 Ininiã itokakitarina aamina ïpiriãmitakari nopini. Eereka ikamarina sarauatxi, Xesosi mãka apakapakani imarotinina ïkapani. Ikara atoko apanakini anikari Xesosi mãka. 25 ïkanõkapanika novi oara itokakitapeëka Xesosi aamina ïpiriãmitakari nopini. 26 Aaminaã auari iõkatakutina, apoïtiko pirena, “Xoteoakori Auïte” itxa. 27 Ninoa tokakitana ipi kiïtiririni apaka aamina ïpiriãmitakari nopini, ikikomoni ãti, isanaremoni ãti. 28 Kitxakapirïka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: *Okapeëkako iua, kokaniri okiko atoko inapeëkako.*

Ininiã Xesosi okikosaaki ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka auapeka iuasaaki.

29 Ninoa iuaã napakani misãkirepiretapikari Xesosi:

—Kiïkitei. Pite sãkire: “Nirikariko Teoso misãkiretiko aikoti. Ipi ãti pakini õti inakasaaki nikamari iuaïkana,” pitxama. 30 Ikara atoko piposotiniã, piteka pimakatzakauako, ininiã pikatzaka aamina ïpiriãmitakariã —itxarina Xesosi inapetinina.

31 Sasetotxi auïteakori, kaiõkatsoparerini pakini napetari Xesosi:

—Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka !iposotari imakananitiniua —itxakakana.

32 —Ikatxakiniãrako ate auikari Teoso mereëkiti ininiãua. Ikatxakiniã, aãuikari Isaeo

auakani auïte ininiãua —itxakakana. Kiïtiririni iuakata tokakitakoni apaka misãkirepiretari.

Xesosi Ipinini Pirena

(Mateo 27.45-56; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)

33 Iuasaaki apaniãxiti ipiãka. Ikini itixitika piãka. Ipi äti pakini oara ipiãka. 34 Ipi äti pakini oara napa atoko Xesosi akiripoakata:

—Erii, Erii, aremaa sapatani —itxa. Ia atatsopatakari sãkireë: “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakanapano?” itxa.

35 Kãkiti iuaã auakani kenakotari akirinãtini. —Hïkenakota. Akirinãtari Erïasi —itxana.

36 Iuasaakipeka kiki ina katimariã. Iãkari mapoa atoko inakari iãriã katxioãrimoni, aãke mapotõkire taka itxari, sika itxari Xesosi iãtini ïkapani. —Mitxipanikako. Maiãtapari. Atauako Erïasi makatxakatapaniri Xesosi —itxana.

37 Xesosi itapararitika akiripoakata, eereka ipïpe itxa. 38 Iuasaakipeka mãkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti äki arõkakari tsorakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mãkatxi mata !auiritari kãkiti ïroni Teosonani Auini Pakitaãtaã. 39 Sotatoakori auïte aua aamina ïpiriãmitakari apisatoõ. Ikenakotari Xesosi akiritini. Itikari ipinini. —Atãopitikara Teoso äkiri itxaua ia kiki —itxa.

40 Ätokaka sitoakoro ikira atoko atamanãtarina Xesosi, Maria Matarenama, Saromeema, äto Mariama, apanakini sitoakorokata. Xesosi, Txiako pakini inoro oa Maria. Iua Txiako maneripatika inakari. 41 Xesosi Karirëia auakasaaki, ninoa sitoakoro moianatari iua. Imiparïkatarina. Xesosi ipïkasaakikanera apanakini sitoakoro kaiãopokoro aua iuaãtaã. Ninoa apoka Xerosareë Xesosikata.

Xesosi Ikatiko Pirena

(Mateo 27.57-61; Arókasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)

42 Ikara õti, Xesosi ipinini õti, kãkiti parïkauatini õti, kãkiti tomatini õti apisapanika, iuasaaki kikatatikepeka. 43 Iuasaaki Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, sari Piratomoni. Iua Xosee Xoteo auïte apanakinikata. Ikinimane paxitari iua. Iua apaka iãtapari Teoso ikinimane auïte ininiua õti apokini. Itaparaxinireritika Piratomoni isa, amanaã itxari Xesosi ïto. 44 Ininiã Pirato äkixinireë:

—Atauako patimari Xesosi ipinini? —itxa. Ininiã ipïkapiretari sotatoakori auïte. Iua apokasaaki Pirato pimaãri:

—Atauako Xesosi ipïpeka? —itxa.

45 Ininiã iua:

—Ari, ipinapitipeka —itxari. Ininiã Pirato:

—Panikaikari iïto —itxari Xoseemoni.

46 Iuasaaki Xosee amotari mãkatxi mata erekari, arïnio inakori. Eereka imakatxakari Xesosi ïto. Iapirikari iïto mãkatxi mataã, anika itxari akauari irikomoni. Kai kisakakori äki ieretakari Xesosi ïto. Eereka kai mitapoari ikatika, tota itxari iriko. 47 Ipi Maria itikanãtari Xesosi ïto takikoãtaã, Maria Matarenama, Maria, Xesosi inakori inoroma pakini.

16

Xesosi Iuaïkana Auãki Inini

(Mateo 28.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

1 Tomatiko õti xipoka atoko mapiãnikata, ipi äto pakini sito amotaro kamariãro, Xesosi ïto ikamamaritinina ïkapani, Maria Matarenama, Saromeema, Maria Txiako inoroma pakini. 2 Katimatiniãkata, tomïkosaaki, ïkanõkapanika, atokatxi pokïkasaaki, ninoa sari akauarimoni.

3 Kimaporïã isikasaakina, isãkiruaãpotana:

—Kipa makatxakinoua kai auïte iriko tore? —itxaãpotana. Amaripokori iua kai. 4 Iuaã apokasaakina, atamatarina. Kai makatxakapeëkaika. 5 Ininiã ïroãna iriko äki. Atamatarina ätokori topãkanãta ikikomoni. Imãka ïtanori, kasarori. Ininiã ninoa tikoka.

6 Ininiã iua:

—!Hïtikokape. Hïte nitanãtari Xesosi Nasareekiri, aamina ïpiriãmitakari nopini tokakitakori. Ökitikapekaua iua. !Auaika uai. Hãtamata. Mitxi itakarina iïto uai. 7 Hïsipeka. Hïsiãpiretari Petro, apanakini Xesosi moianariakori pakini: “Xesosi sapanikako hïte apisa Karirëiamoni.

Iuaã híte aõkitari iua, kotxi ipinaka apisapanika isãpiretapekari ikara hitemoni," —itxana ninoa.

8 Itimaritikana ninoa pokika. Imitekana. Ikikinanakana, ipikarena xika. !Isãpiretarina apanakini, kotxi ipikarautana.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni

(Mateo 28.9-10; Xoão 20.11-18)

9 Xesosi õkitikasaakiua ipinaka atoko ïkanõkapanika semana potorikini õti, tomikosaaki, oerekaua merepitipanika Maria Matarenamoni. Mitxipe Xesosi aõkitakasaakiro oa Maria, omitikari maerekani matamatakoni setxi pakini oa ïtoã auakani. 10 Xesosi õkitikasaakiua, iua oaõkitaka atoko, osari merepanika Xesosi moianariakorimoni. Iuasaaki iteene imatinianuatana. Itxiapanãtana. Osãpiretana ninoa:

11 —Xesosi iuaikana auãki itxapeka. Nota aõkitari iua —otxana. Txamari ninoa kona auikari osãkire.

Xesosi Oerekaua Ipi Imoianariakorimoni

(Arókasi 24.13-35)

12 Eereka iuaka oerekaua ipi imoianariakorimoni, kimaporiã isikasaakina aapokotxi mauakaniãtaã. Iuasaaki itoõ ipinipo itxa. 13 Eereka ninoa kanapiriã. Isãpiretana apanakini imoianariakori, txamari !auikarina isãkirena.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni

(Mateo 28.16-20; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23)

14 Eereka Xesosi oerekaua õsi imoianariakorimoni inipokotakasaakina. Xesosi õtãkikana: —Kinirepa híte !auikatari nota iuaikana auãki ninini? Kinirepa !hãuikatari nota aõkitakani sãkire? !Kaiokakarekii —itxa.

15 Iposo atoko Xesosi txana:

—Ikini itixiti hísako. Hísãpiretariko Teoso iokanapirena erekari ikinimanemoni. 16 Teoso sãkire auiãkari patxisatakoru, iuarako sari Teoso tixinemoni. Teoso sãkire mauikakati, Teoso misiritapikariko. 17 Teoso sikaposotiiretanako isãkire auiãkani, ininiã apanakini imarotari Teosokara sikari iposotiire ninoamoni. Ia atoko Teoso sikaposotiiretana. Omitikarina maerekani matamatakoni nota uãkaã. Isãkirauatana imimarotakininitina sãkirextiã. 18 Imaikiniãrina imini, !ipinana. Iãtiniãrina ikianari, !amianatana. !Ipinana. Itakauakotaua amianatakani nopini, ininiã amianatakani makananitaãka —itxa Xesosi sãkire.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni

(Arókasi 24.50-53; Átosí 1.6-11)

19 Imoianariakori imisãkiretanapaka atoko, Xesosi anikaãka Teoso tixinemoni. Iuaã iua topãka Teoso kikomoni. 20 Xesosi moianariakori eereka isipekana, Teoso sãkire ikini aapokotxiti auakani isãpiretinina ïkapani. Apiananiri moianatana. Apiananiri sikaposotiiretana ninoa, ininiã apanakini imarotari ninoa sãpiretakiti atão inini. Ameẽ.